

**ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

ΠΜΣ ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΟΥ ΙΣΛΑΜΙΚΟΥ ΦΟΝΤΑΜΕΤΑΛΙΣΜΟΥ
ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ
ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΨΥΧΡΟΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ:
ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ»**

**ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΥΡΙΔΑΚΗ
(Α.Μ : 1216Μ216)**

**ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ: ΕΠΙΚΟΥΡΟΣ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ
ΧΑΡΑ ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ**

ΑΘΗΝΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

(ΣΕΛΙΔΑ ΣΚΟΠΙΜΑ ΚΕΝΗ)

Copyright © Ιωάννης Κουριδάκης 2018
All rights reserved. Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας πτυχιακής εργασίας εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Ερωτήματα που αφορούν τη χρήση της πτυχιακής εργασίας για κερδοσκοπικό σκοπό πρέπει να απευθύνονται προς τον συγγραφέα. Η έγκριση πτυχιακής εργασίας από το Πάντειον Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών δεν δηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

(ΣΕΛΙΔΑ ΣΚΟΠΙΜΑ ΚΕΝΗ)

Αφιέρωση

Εις μνήμην του πατρός μου,

Ανδρέα

του Θεόδωρου και της Αικατερίνης

Κουριδάκη

Αστυνομού Α' ε.α./ΕΛ.ΑΣ

(Απών από τα Προσκλητήρια της Ζωής από 03 Οκτ 1991)

(ΣΕΛΙΔΑ ΣΚΟΠΙΜΑ ΚΕΝΗ)

Ευχαριστίες

*Θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου,
για τη συμπαράσταση, την υπομονή και
την κατανόηση τους
και επιπλέον,
τους καθηγητές μου στο Πάντειον Πανεπιστήμιο
για τις άοκνες προσπάθειές τους
στο πλαίσιο της πνευματικής μου εκγύμνασης.*

(ΣΕΛΙΔΑ ΣΚΟΠΙΜΑ ΚΕΝΗ)

Απόφθεγμα

“Το βασικό πρόβλημα της Δύσης
 δεν είναι
 ο ισλαμικός φονταμενταλισμός, αλλά το ίδιο το Ισλάμ,
 ένας πολιτισμός διαφορετικός,
 του οποίου οι λαοί είναι πεπεισμένοι
 για την ανωτερότητα της κουλτούρας τους
 και έχουν
 εμμονή με την κατωτερότητα της δύναμής τους.”

*The fundamental problem for the West
 is not
 Islamic fundamentalism. It is Islam,
 a different civilisation
 whose people are convinced
 of the superiority of their culture
 and are obsessed
 with the inferiority of their power.”*

Samuel P. Huntington

(ΣΕΛΙΔΑ ΣΚΟΠΙΜΑ ΚΕΝΗ)

Abstract

The Central Asian and Caucasian states, after the collapse of the ideological structure of the Soviet Union and the disappearance of the US-USSR dipole, are faced with a new ideological challenge, called Islamic fundamentalism.

An ideological challenge from the extreme Islamists that the West has nurtured in its interest in the development of the living standards of the Islamic states. An interest that was perceived as hypocritical and dangerous for their religion because they felt they were threatened by a political, military, economic and cultural. As a result, they vigorously express their opposition to the West in order to increase their influence on Islamic societies.

Extreme Islamists, trying to propagate through the "Jihad" the ancestral religious ideals of Islam in all the lengths and widths of the earth in order to build a new state, the so-called "Islamic State" with the foundation stone, 'Koran' and 'Sharia' architecture. Taking advantage of the poppy and hydrocarbon neighborhoods of Central Asia and the Caucasus, where the frequent dynamic contradictions of these states, under the healing of the West, disrupt the Muslim edifice.

Islamic State of Iraq and Syria or DAESH, which was launched by Syria and Iraq in order to re-establish Islam in its extreme version in the Muslim countries, which had been set aside to the West. Embodying the corresponding local hard-core movements, less power, and creating a new situation in the wider region that would undermine the relations between the Muslim countries and the West.

(ΣΕΛΙΔΑ ΣΚΟΠΙΜΑ ΚΕΝΗ)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	15
2. ΣΚΟΠΟΣ	16
3. ΠΥΛΩΝΕΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	16
4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ “Α”: ΠΕΡΙ ΙΣΛΑΜ, ΙΣΛΑΜΙΚΟΥ ΦΟΝΤΑΜΕΝΤΑΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΙΣΛΑΜΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ	
4.1. Ισλάμ.	17
4.2. Ισλαμικός Φονταμενταλισμός.	21
4.3. Ισλαμικό Κράτος.	25
4.4. Συμπέρασμα.	29
5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ “Β”: Ο ΙΣΛΑΜΙΚΟΣ ΦΟΝΤΑΜΕΤΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ Κ.ΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΨΥΧΡΟΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ.	
5.1. Γενικά.	30
5.2. Γεωγραφική Ανάλυση των Κρατών της Κ. Ασίας.	30
5.3. Ισλαμισμός κατά τη Μεταψυχροπολεμική Περίοδο στην Κ.Ασία	31
5.4. Συμπέρασμα.	36
6. ΚΕΦΑΛΑΙΟ “Γ”: Ο ΙΣΛΑΜΙΚΟΣ ΦΟΝΤΑΜΕΤΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΨΥΧΡΟΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ.	
6.1. Γενικά.	37
6.2. Γεωγραφική Ανάλυση των Κρατών του Καυκάσου.	37
6.3. Ισλαμισμός κατά τη Μεταψυχροπολεμική Περίοδο στον Καύκασο.	39
6.4. Συμπέρασμα.	41
7. ΚΕΦΑΛΑΙΟ “Δ”: Η “ΓΕΙΤΟΝΙΑ” ΤΗΣ Κ.ΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ.	
7.1. Γενικά.	42
7.2. Οι Δρώντες του Παγκόσμιου Συστήματος.	43
7.3. Οι Δρώντες του Εγγύς Περιβάλλοντος.	49
7.4. Συμπέρασμα.	50
8. ΚΕΦΑΛΑΙΟ “Ε”: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ- ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ.	
8.1. Προβληματισμοί.	51
8.2. Επισημάνσεις.	53
9. ΕΠΙΛΟΓΟΣ	58
 <u>ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ</u>	
«Α»: Βιβλιογραφία.	61
«Β»: Εικονογραφημένα “KEYPOINTS” Διπλωματικής Εργασίας.	65

(ΣΕΛΙΔΑ ΣΚΟΠΙΜΑ ΚΕΝΗ)

**ΠΑΝΤΕΙΟΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΕΘΝΩΝ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ & ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ**

ΠΜΣ ΣΤΙΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2018

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Η Εξάπλωση του Ισλαμικού Φονταμενταλισμού στα Κράτη
της Κεντρικής Ασίας και του Καυκάσου κατά τη Μεταψυχροπολεμική Περίοδο:
Προβληματισμοί και Επισημάνσεις»

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τα κράτη της Κεντρικής Ασίας και του Καυκάσου, μετά την κατάρρευση του ιδεολογικού οικοδομήματος της Σοβιετικής Ένωσης και την εξαφάνιση του δίπολου μεταξύ ΗΠΑ-ΕΣΣΔ, καλούνται να αντιμετωπίσουν μια νέα ιδεολογική πρόκληση, που ονομάζεται Ισλαμικός φονταμενταλισμός.

Ιδεολογική πρόκληση, προερχόμενη από ακραίους ισλαμιστές, τους οποίους ανάθρεψε η Δύση στο πλαίσιο του ενδιαφέροντος της, για την εξέλιξη του βιοτικού επιπέδου των ισλαμικών κρατών, το οποίο ενδιαφέρον εκλήφθηκε, ως υποκριτικό και επικίνδυνο, για τη θρησκεία τους, διότι αισθάνθηκαν ότι απειλούνται σε πολιτικό, στρατιωτικό, οικονομικό και πολιτισμικό επίπεδο με αποτέλεσμα να εκδηλώσουν δυναμικά την αντίθεση τους προς τους Δυτικούς, προκειμένου να αυξήσουν την επιρροή τους στις κοινωνίες του Ισλάμ.

Ακράιοι Ισλαμιστές, που προσπαθούν να διαδώσουν, μέσω “Τζιχάντ”, τα πατρογονικά θρησκευτικά ιδεώδη του Ισλάμ σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης, προκειμένου να δομήσουν ένα νέο κράτος, το αυτοαποκαλούμενο “Ισλαμικό Κράτος” με θεμέλιο λίθο το “Κοράνι” και αρχιτεκτονική τη “Σαρία”, εκμεταλλευόμενοι τις γειτονιές της παπαρούνας και των υδρογονανθράκων της Κεντρικής Ασίας και του Καυκάσου, όπου οι συχνές δυναμικές αντιπαραθέσεις των αυτών κρατών, υπό την ίαση της Δύσης, αποσαθρώνουν το μουσουλμανικό οικοδόμημα.

Αποσάθρωση, που ανέλαβε να αναδομήσει το ένοπλο κίνημα των εν λόγω ισλαμιστών με την ονομασία ISIS (Islamic State of Iraq and Syria) ή DAESH¹, το οποίο ξεκίνησε από την Συρία και το Ιράκ με σκοπό την επανεγκαθίδρυση του Ισλάμ

¹ Βλ. Roy Olivier μετάφραση Ξενάκη Κίττυ; “Η Τζιχάντ και ο Θάνατος”, εκδ.”ΠΟΛΙΣ” Αθήνα 2017,σελ.9. Daesh, από τα αρχικά «al-Dawla al-Islamiya fi al-Iraq wa al-Sham», η ονομασία θεωρείται υποτιμητική, και προξενεί την έντονη αντίθεση του Daesh/ISIS, καθώς είναι ομόηχη με τις λέξεις daes (για κλωτσιές).

στην ακραία εκδοχή του στις μουσουλμανικές χώρες, που είχαν παρεκτραπεί προς τη Δύση, ενσωματώνοντας τα αντίστοιχα τοπικά σκληροπυρηνικά κινήματα, μικροτέρας ισχύος, και δημιουργώντας μια νέα κατάσταση στην ευρύτερη περιοχή, που θα κλονίσει τις σχέσεις μεταξύ των μουσουλμανικών χωρών και της Δύσης.

2. ΣΚΟΠΟΣ

Η παρούσα εργασία αποσκοπεί στην αποτύπωση των προβληματισμών και των επισημάνσεων της εξάπλωσης του ισλαμικού φονταμενταλισμού στα κράτη της Κεντρικής Ασίας και του Καυκάσου κατά τη μεταψυχροπολεμική περίοδο με εξάντα τις υφιστάμενες γεωπολιτικές εξελίξεις των προαναφερθέντων κρατών και τις βλέψεις των διακρινόμενων πόλων ισχύος του παγκόσμιου συστήματος (ήτοι ΗΠΑ - ΡΩΣΙΑ - ΚΙΝΑ – Ε.Ε/ΓΑΛΛΙΑ-ΓΕΡΜΑΝΙΑ-ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ) καθώς και των ασιατικών γειτόνων.

3. ΠΥΛΩΝΕΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κατά την εκπόνηση της μελέτης, εκτιμήθηκε ότι οι παρακάτω πυλώνες στους οποίους εδράζεται το υπόψη πόνημα θα παραμείνουν αμετάβλητοι, όπως :

- Η διεθνοπολιτική αξία των κρατών της Κεντρικής Ασίας και του Καυκάσου θα είναι, συνεχώς, αυξανόμενη στο χρηματιστήριο του παγκόσμιου συστήματος.
- Οι διεθνοπολιτικές βλέψεις των διακρινόμενων δρώντων του παγκόσμιου συστήματος και των ασιατικών γειτόνων θα παραμείνουν αμετάβλητες.
- Η Τουρκία θα συνεχίσει να επιδιώκει την ανάληψη του ρόλου του “προστάτη” των αδυνάτων του Ισλάμ.
- Ο ισλαμικός φονταμενταλισμός θα συνεχίσει να γιγαντώνεται, όσο το βιοτικό επίπεδο των ισλαμικών κρατών θα είναι χαμηλό.

4. ΚΕΦΑΛΑΙΟ “Α”: ΠΕΡΙ ΙΣΛΑΜ, ΙΣΛΑΜΙΚΟΥ ΦΟΝΤΑΜΕΝΤΑΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΙΣΛΑΜΙΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

4.1 Ισλάμ

Απαρχή και Εδραίωση του Ισλάμ

Η λέξη “Ισλάμ²”, ως έννοια, κατά την προ ισλαμική περίοδο σήμαινε “το κλείσιμο μιας συμφωνίας”, ενώ κατά το αραβικό λεξικό σημαίνει “υποταγή-πειθαρχία, και προέρχεται από τη λέξη “Salam”, που σημαίνει “ειρήνη”, ήτοι “απόλυτη υποταγή και πειθαρχία στις εντολές και απαγορεύσεις του εντολέα, με ειρηνικό τρόπο”.

Το Ισλάμ είναι μια μονοθεϊστική θρησκεία με κρατική και δικαιοική έκφραση, που εμφανίστηκε στο πολυθεϊστικό περιβάλλον της Αραβικής Χερσονήσου μετά την παρουσία του Αρχάγγελου Γαβριήλ στον Προφήτη Μωάμεθ (Muhammad) περί τις αρχές του 7ου αιώνα, σύμφωνα με την οποία ο Αλλάχ είναι ο ύψιστος και μοναδικός Θεός, που έχει προκαθορίσει τα πάντα. Βασική πεποίθηση των πιστών του Ισλάμ είναι ότι δεν είναι μια πρωτογενής θρησκεία, αλλά προϋπήρχε από καταβολής του κόσμου, όπως την θέσπισε ο Θεός στη Διαθήκη του, όμως, στην πορεία εκφυλίστηκε και οδήγησε στον κλονισμό της σχέσης μεταξύ Θεού και ανθρώπου. Σχέση, η οποία αποκαταστάθηκε μετά την αποκάλυψη του Κορανίου από τον απόστολο του Θεού, Μωάμεθ, που παρουσίασε τον εαυτό του ως ερμηνευτή του ηθικού μονοθεϊσμού του Αβραάμ, του μόνου που έμεινε συνεπής στην αληθινή μονοθεΐα. Έτσι, το Ισλάμ ακολουθεί τη θρησκεία του Αβραάμ και προηγείται όλων των πολυθεϊστικών θρησκειών, συνιστώντας μια νέα φάση του πρωταρχικού μονοθεϊσμού, κατά την οποία οι προ ηγηθέντες μονοθεϊστές προφήτες αγωνίστηκαν για την επικράτηση του μονοθεϊσμού έναντι του πολυθεϊσμού. Πάρα ταύτα, οι προ ηγηθείσες μονοθεϊστικές θρησκείες (ιουδαϊσμός και χριστιανισμός) δεν είχαν την πληρότητα της αποκαλύψεως και οι οπαδοί τους νόθευσαν την αρχική και αυθεντική μονοθεϊστική θρησκεία, ξεπεράστηκαν από την αποκάλυψη του Κορανίου με αποτέλεσμα, για τους μουσουλμάνους, το Ισλάμ να αποτελεί την τέλεια θρησκεία μεταξύ των λοιπών θρησκειών.

Ισλαμική Θεώρηση της Ανθρώπινης Δημιουργίας

Βασικές πηγές της αυτής θεώρησης είναι η προφορική βιβλική παράδοση, η εβραϊκή και χριστιανική θρησκεία καθώς και η αραβική παράδοση, σύμφωνα με τις οποίες ο άνθρωπος, ήτοι ο Αδάμ, είναι η κορωνίδα των δημιουργημάτων του Θεού. Ο Αδάμ, λοιπόν, αποτελεί τον γενάρχη του ανθρώπινου είδους, που πλάστηκε, υπό καθ’ ομοίωση του Θεού, από πηλό και νερό, για να υμνεί το Δημιουργό, κατοικώντας στον κήπο του παραδείσου, όπου μετά την

² Βλ. Αρχιεπίσκοπος Τιράνων και Αλβανίας Αναστάσιος(Γιαννουλάτος) “Ισλάμ. Θρησκευολογική Επισκόπησης”, εκδ. “ΠΟΡΕΥΘΕΝΤΕΣ” Αθήνα 1985, σελ.21

παρότρυνση του Σατανά δοκίμασε τον απαγορευμένο καρπό του δέντρου της αιωνιότητας, πράττοντας το προπατορικό αμάρτημα, για το οποίο η προέλευση του κακού δεν εντοπίζεται, αποκλειστικά και μόνο, στον Αδάμ αλλά στον Σατανά. Αμάρτημα, που ήταν διάφορο του αντιστοίχου στην εβραϊκή και χριστιανική θεώρηση, διότι οι συνέπειες δεν κηλίδωσαν το υπόλοιπο ανθρώπινο γένος μετά τη μετάνοια του Αδάμ και τη συχώρηση του Θεού, έτσι ο άνθρωπος εκ της γεννήσεως του είναι αναμάρτητος και ζει ενάρετα, ακολουθώντας τους κανόνες του Ισλάμ, μέχρι να πεθαίνει, ως θνητός.

Ισλαμική Εσχατολογία

Ο θάνατος, κατά το Ισλάμ, δεν συνιστά το τέλος της ανθρώπινης ύπαρξης, διότι ζωή και θάνατος βρίσκονται στα χέρια του Θεού, που έχει τη δυνατότητα της ανάστασης των νεκρών. Ο άνθρωπος, λοιπόν, όταν πεθαίνει περιέρχεται στην κατάσταση του φραγμού ή του τάφου, όπου ο νεκρός ή βρίσκεται σε κατάσταση ύπνου αναμένοντας τη σάλπιγγα της Ανάστασης ή έχει κριθεί μερικώς από τους Αγγέλους, οπότε ως πιστός προγεύεται τα αγαθά του παραδείσου και ως άπιστος τα βάσανα της κόλασης. Τέλος, προ της τελικής κρίσης θα προηγηθούν τρία διαδοχικά σαλπίσματα, κατά τα οποία, στο πρώτο θα καταστραφεί ο κόσμος, στο δεύτερο θα θανατωθεί κάθε τι έμψυχο και στο τρίτο, οι Άγγελοι θα συγκεντρώσουν όλους τους ανθρώπους, ενώπιον του κριτή Θεού, για να κρίνει ποιοι θα οδηγηθούν στη κόλαση και ποιοι στον παράδεισο.

Βασικοί Πυλώνες Πίστεως

Η θρησκευτική ζωή των πιστών ακολουθεί την παρακάτω τυπολατρία³:

- Ομολογία πίστης (Shahada), ήτοι «Δεν υπάρχει άλλος Θεός εκτός από τον Αλλάχ(Allah), και ο Μωάμεθ(Muhammad) είναι ο απεσταλμένος του», προκειμένου να επιτυγχάνεται η απόλυτη αφοσίωση στον ένα και μοναδικό Θεό.
- Προσευχή (Salat)⁴, πεντάκις ημερησίως, προκειμένου να ενδυναμώνεται η πίστη προς το Θεό και να εξαγνίζεται η ψυχή του πιστού.
- Νηστεία (Sawm), ήτοι η αποχή από την βρώση και την πόση καθώς και από φιλήδονες δραστηριότητες κατά την διάρκεια της ημέρας του ένατου μήνα του μουσουλμανικού ημερολογίου Ραμαζάνι, προκειμένου ο πιστός να ασκείται δεικνύοντας αυτοκυριαρχία και αυταπάρνηση από κάθε ηδονή της καθημερινότητας.

³ Βλ. Νικολακάκης Ηλίας, «Τζιχάντ, ο Ιερός Πόλεμος του Ισλάμ», εκδ. «ΚΥΡΟΜΑΝΟΣ» Αθήνα 2003, σελ. 80.

⁴ Salat: «Ο Αλλάχ είναι μεγάλος. Δεν υπάρχει άλλος θεός παρά μόνο ο Αλλάχ, και ο Μωάμεθ είναι ο προφήτης του. Ελάτε στην προσευχή, ελάτε στη σωτηρία. Ο Αλλάχ είναι μέγας, δεν υπάρχει άλλος Θεός, παρά μόνο ο Αλλάχ».

- Ελεημοσύνη (Zamat), ήτοι η πρόσφορα, ετησίως, ενός ποσού χρημάτων (ύψους 2.5% εκ του συνόλου των αποταμιεύσεων) υπέρ των φτωχών, προκειμένου να εξαγνίζεται η υπόλοιπη περιουσία του πιστού.
- Ιερή Αποδημία (Hajj): ήτοι η επίσκεψη του πιστού, μια φορά τουλάχιστον, στην ιερότερη πόλη (Μέκκα) της Σαουδικής Αραβίας με βασική προϋπόθεση να δύναται οικονομικά και σωματικά και να έχει εξασφαλίσει την οικογένειά του κατά τη διάρκεια της απουσίας του, προκειμένου να προσκυνήσει τους ιερούς τόπους του Ισλάμ.
- Επιπρόσθετα, ο κόσμος διαχωρίζεται σε δύο επικράτειες και η προσπάθεια κάθε πιστού, είναι να διαδώσει το Ισλάμ στον Οίκο του Πολέμου (Dar Al-Harb)⁵ χρησιμοποιώντας την καρδιά, τη γλώσσα, το χέρι και το σπαθί με γνώμονα, πάντα, ότι ο πόλεμος δεν επιτρέπεται, παρά μόνο αν είναι προληπτικός εναντίον οποιουδήποτε εχθρού, που αποτελεί εμφανή απειλή για τον Οίκο του Ισλάμ (Dar Al-Islam)⁶.
- Τέλος, ο ιερός πόλεμος(Jihad) θεωρείται ένα από τα καθήκοντα του Ισλάμ, που συνδέεται με τον αγώνα του πιστού να φτάσει στην πνευματική τελειότητα, χωρίς να αποτελεί, μόνο, ατομικό καθήκον αλλά και καθήκον ολόκληρης της μουσουλμανικής κοινωνίας, για την εξάπλωση του Ισλάμ στους άπιστους.

Πηγες του Ισλάμ

Αποτελούν :

- Το Κοράνι (Al-Quran): Είναι το θεμέλιο βιβλίο, που αποτελείται από 114 κεφάλαια (σούρες) και 6200 στίχους με τον προαιώνιο Λόγο του Θεού.
- Οι Χαντίθ (Hadith): Είναι το σύνολο των συλλογών, γύρω από τη συμπεριφορά και τη σοφία του Προφήτη Μωάμεθ, που μεταδόθηκαν από στόμα σε στόμα μέσω των αυτόπτων μαρτύρων μέχρι και τρίτης Ισλαμικής γενεάς. Μάλιστα, οι Σίιτες έχουν τις δικές τους Χαντίθ, τις οποίες αποδίδουν στην οικογένεια του Αλή.
- Η Σαρία (Sharia): Είναι ο ισλαμικός θρησκευτικός κώδικας διαβίωσης.
- Η Ίντζμα (Ijma): Αποτελεί την κοινή συνείδηση, το “consensus” των μουσουλμάνων νομικών θεολόγων, χωρίς να συνιστά ανεξάρτητη πηγή δικαίου,

⁵ Οίκος του Πολέμου (Dar Al-Harb), αποτελείται από τα εδάφη (κράτη), όπου κατοικούν οι άπιστοι, οι οποίοι αποτελούν την πηγή του κακού για τον Οίκο του Ισλάμ.

⁶ Οίκος του Ισλάμ (Dar Al-Islam), αποτελείται από τα εδάφη (κράτη), όπου επικρατεί το Ισλάμ.

που διατυπώνει νέους νόμους και κανόνες ηθικής και κοινωνικής συμπεριφοράς, αλλά συνιστά μέθοδο ερμηνείας του ισλαμικού δικαίου.

- Η Άλτζιχαντ (Ijtihād): Αναφέρεται στην έννοια, που αφορά στη χρήση της λογικής, για την καλλιέργεια και ερμηνεία του Ισλαμικού Δικαίου. Πρόκειται για την κατ' αναλογία επιχειρηματολογία επί της βάσεως του Κορανίου και της Sunna του Προφήτη.

Ιερατείο Ισλάμ

Οι πιστοί είναι υποχρεωμένοι να υπακούν στους θρησκευτικούς τους ηγέτες, που εκπροσωπούν τον Προφήτη στη γη και κατά συνέπεια τον Αλλάχ, έχοντας την ακόλουθη ιεραρχία :

- Ο Χαλίφης: ο οποίος έχει εκλείψει καθώς έχει εκλείψει και η χαλιφεία.
- Ο Μουεζίνης: ο οποίος καλεί τους πιστούς για την προσευχή.
- Ο Χατίπ : ο οποίος αναγιγνώσκει και κηρύττει το Κοράνιο.
- Ο Καδής : ο οποίος έχει δικαστικές αρμοδιότητες επί της βάσης της Σαρίας (Sharia).
- Ο Μουφτής : ο οποίος είναι ο κατεξοχήν νομοδιδάσκαλος, που ερμηνεύει τον νόμο και αναπτύσσει επ' αυτού νέες διδασκαλίες-ερμηνείες καθώς και καθορίζει τις ήδη διατυπωμένες διατάξεις βάσει των οποίων ο καδής θα κρίνει, ανάλογα, την κάθε περίπτωση.

Σχισματικοί Κλάδοι

Μετά το θάνατο του Μωάμεθ, τη θέση του διαδέχθηκαν οι τέσσερις Χαλίφες: ο Αμπού Μπακρ, ο Ομάρ, ο Οθμάν και ο Αλή. Διαδοχή, που σηματοδεύτηκε από σειρά δολοφονιών, μαχών και διαιτησιών, για το ποιος θα αναλάμβανε τα ηνία με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν διάφοροι κλάδοι του Ισλάμ, λόγω των διαφορετικών απόψεων, σε ότι αφορά στο ρόλο, στο χρίσμα και στις ιδιότητες του Χαλίφη ή του Ιμάμη, που κατείχε τόσο κοσμική όσο και πνευματική εξουσία με τους κάτωθι κύριους κλάδους :

- Σουνιτισμός, παρουσιάζεται ως η μουσουλμανική ορθοδοξία, διότι οι Σουνίτες παρέμειναν πιστοί στην παράδοση του Προφήτη (Sunna), που αντιτίθεται σε κάθε σχισματική τάση. Αποτελεί το ορθόδοξο Ισλάμ με έδρα τη Μέκκα, το Καΐρο και τη Δαμασκό. Πιστεύει, ότι η "Θεία Αποκάλυψη" εκπληρώνεται από τον Προφήτη, ο νόμος εμπεριέχεται στο Κοράνι και οι παραδόσεις καθορίζονται βάσει της ζωής του Προφήτη και μετά από ομόφωνη απόφαση της κοινότητας των πιστών.

Παραδέχεται ότι η κοινότητα των πιστών μπορεί να διαλέξει ελεύθερα τον αρχηγό της, θεωρώντας ότι η υποταγή που οφείλουν σ' αυτόν δεν είναι άνευ όρων, αλλά μόνο όταν αυτός κυβερνά, σύμφωνα με την παράδοση και το Κοράνι. Τέλος, η άσκηση της προσωπικής ερμηνείας περιέχεται στο έργο των τεσσάρων μεγάλων Νομικών Σχολών του 8ου και 9ου αιώνα, ήτοι Σχολή Χαναφισμού, Μαλικισμού, Σαφισμού και Χανμπαλισμού.

- Σιιτισμός, ακολουθεί τον Χαλίφη Αλή και οι Σίιτες πρεσβεύουν την άποψη, ότι η ηγεσία της κοινότητας τους πρέπει να επιστρέψει στην οικογένεια του Προφήτη και των απογόνων του. Αποτελεί το Καθολικό Ισλάμ με έδρα τη Τεχεράνη. Διαφέρει από το Σουνιτισμό, επι των αρχών ότι ο Ιμάμης, και ελλείψει αυτού από τους εξουσιοδοτημένους από το δόγμα, επιτρέπεται η προσωπική ερμηνεία του Νόμου και ότι ο Αλλάχ, ο Μωάμεθ ή ο προηγούμενος Ιμάμης μπορούν να κρίνουν Ιμάμη, που θα είναι ο αρχηγός των πιστών, ως άσπιλος, τέλειος και αλάθητος, κατά το πρότυπο του προφήτη. Τέλος, οι Σίιτες είναι χωρισμένοι σε Δωδεκαδιστές, Ζαϊδίτες, Ισμαηλίτες ή Εβδομιστές, Δρούζους, Νιζαρίτες, Ασασίνους, Μουσταλίτες και Νουζαϊρίτες ή Αλαουίτες .

- Χαριζιτισμός, δεν αποδέχεται ότι η απονομή του τίτλου του Χαλίφη μπορεί να εξαρτηθεί από την εκτίμηση ενός ανθρώπου, γιατί μια τέτοια απόφαση πρέπει να λαμβάνεται μόνο από το σύνολο της κοινότητας των πιστών, που εκφράζει τη θέληση του Θεού. Πιστεύει, όπως και ο Σουνιτισμός, ότι η κοινότητα των πιστών μπορεί να διαλέξει ελεύθερα τον αρχηγό της, χωρίς διακρίσεις φυλής και οικογενειακής καταγωγής με μοναδικό κριτήριο την πίστη. Η διαγωγή του Χαλίφη πρέπει να είναι άψογη από κάθε άποψη, ενώ κάθε σοβαρή παρέκκλισή τον καθιστά από το πιστό σε άπιστο με αποτέλεσμα η κοινωνία να αποκτά το δικαίωμα να εξεγερθεί εναντίον του. Τέλος, θεωρεί βλάσφημους και ιερόσυλους αυτούς, που δεν συμφωνούν με τις απόψεις του.

- Επιπρόσθετα, υφίστανται και άλλοι αναρίθμητοι ισλαμικοί σχηματισμοί, όπως ο Σουφισμός (Μυστικιστές/7ο αιώνα), ο Βαχαμπισμός (Αραβικό Κίνημα/18ο αιώνα), ο Μαχντισμός (Σουδανικό Κίνημα/19ο αιώνα) ο Σανουσιγισμός Μυστικιστική Αδελφότητα/1918-1951), που κατακερματίζουν, περαιτέρω, τη συνοχή του Ισλάμ.

4.2 Ισλαμικός Φονταμενταλισμός

Έννοια και Απαρχή του Θρησκευτικού Φονταμενταλισμού

Η λέξη “φονταμενταλισμός” είναι η ελληνική απόδοση του λατινικού όρου *fundamentum*⁷, που σημαίνει επιστροφή στα θεμέλια μίας παράδοσης ή στις

⁷ Βλ. Heywood Andrew, μετάφραση Κουτρήs Χαρίδημος, “Πολιτικές Ιδεολογίες”, εκδ. “ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ” Αθήνα 2007, σελ. 509.

θεμελιώδεις αρχές μιας θρησκευτικής κληρονομιάς. Οι αμερικανοί προτεστάντες είναι οι πρώτοι που χρησιμοποίησαν τον όρο, κατά τις πρώτες δεκαετίες του εικοστού αιώνα, και μάλιστα κάποιοι απ' αυτούς άρχισαν να αυτοαποκαλούνται "φονταμενταλιστές" για να ξεχωρίσουν από τους πιο "φιλελεύθερους", έχοντας ως στόχο να επιστρέψουν στις θεμελιώδεις πηγές της χριστιανικής παράδοσης, μέσω της κατά γράμμα ερμηνείας της Βίβλου. Ωστόσο, ο φονταμενταλισμός συναντάται σε όλες τις μεγάλες θρησκείες του κόσμου -Ισλάμ, Ιουδαϊσμό, Ινδουισμό, Σιχισμό και Βουδισμό- και θεωρείται ως ένα ιδιαίτερο είδος κινήματος ή θρησκευτικό-πολιτικού εγχειρήματος, και όχι μια απλή έκφραση της σχολαστικής ερμηνείας των ιερών κειμένων. Ο φονταμενταλισμός, για τους περισσότερους, δηλώνει τη καταπίεση και τη μισαλλοδοξία, θεωρείται ο δήμιος των φιλελεύθερων αξιών και αποτελεί μια ιδεολογία στην οποία η θρησκεία είναι αδιαχώριστη από το νόμο και την πολιτική. Συναντάται, κυρίως, σε κοινωνίες που πλήττονται από μια κρίση ταυτότητας, αποτελώντας το δομικό υλικό του παρελθόντος, το οποίο θα καλύψει τις σύγχρονες κοινωνικές ρωγμές (από τη σύγκρουση των πολιτισμών κατά Huntington)⁸, που εμφανίστηκαν με το πέρας του ψυχρού πολέμου.

Στον θρησκευτικό χώρο, ο φονταμενταλισμός ταυτίζεται με την παράδοση, ωστόσο στις περισσότερες περιπτώσεις ολισθαίνει σε μία απομονωτική εσωστρέφεια, λόγω της πεποίθησης, ότι η ακεραιότητα της θρησκευτικής πίστης απειλείται από ξένους παράγοντες. Πεποίθηση, που ενεργοποιεί στη συνείδηση των πιστών μια εσωστρέφεια για στείρα προσκόλλησή τους στο γράμμα της παράδοσης, άγοντας μοιραία στο φανατισμό και στην μισαλλοδοξία. Οι φονταμενταλιστές δεν είναι απλοί υπερασπιστές των θρησκευτικών τους ιδεωδών, αλλά αδυσώπητοι μαχητές προς καθετί που αισθάνονται, ως απειλή. Η κάθε θρησκεία θεωρεί τον εαυτό της αυτάρκη και εκδηλώνει την υπεροχή της έναντι των άλλων, γεγονός που δύναται να εξωτερικευτεί με υγιή τρόπο(ως ιεραποστολή), αλλά και δύναται να πάρει την μορφή βίαιης επιβολής. Η ενδιάθετη αυτή ροπή εμφανίζει, συνήθως, έναν συγκεκαλυμμένο ή και αποκάλυπτο ανταγωνισμό, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί ποικιλοτρόπως, για την εξυπηρέτηση αλλότριων ιδεολογικών και κοινωνικών σκοπιμοτήτων προς την πνευματική αποστολή της κάθε θρησκείας. Υπό την έννοια αυτή, όλοι οι υφιστάμενοι τύποι του φονταμενταλισμού μοιάζουν μεταξύ τους, αφού στις περισσότερες περιπτώσεις κατευθύνονται προς κοινούς στόχους και εκφράζονται με ανάλογους τρόπους σε διαφορετικά περιβάλλοντα, όπου η αυστηρή προσήλωση στο γράμμα των αρχών της θρησκευτικής πίστεως, ταυτίζεται πάντοτε με την παραδοσιακή ορθοδοξία της πίστης, ενώ απορρίπτεται ως αίρεση οποιαδήποτε ενέργεια, που αντιτίθεται στην ερμηνεία των προαναφερθέντων αρχών. Με άλλα λόγια οι φονταμενταλιστές διεκδικούν αποκλειστικούς τίτλους ιδιοκτησίας όχι μόνο στην αλήθεια αλλά και στην αυθεντική της ερμηνεία, αποκλείοντας οποιονδήποτε διάλογο με τους αντιφρονούντες, διότι οτιδήποτε βρίσκεται εκτός πλαισίου της δικής τους ερμηνείας είναι αιρετικό.

⁸ Βλ. Heywood Andrew, μετάφραση Κουτρήs Χαρίδημος, "Πολιτικές Ιδεολογίες", εκδ. "ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ" Αθήνα 2007, σελ. 510.

Χαρακτηριστικά του Θρησκευτικού Φονταμενταλισμού

Εκ των προαναφερθέντων προκύπτει ότι, την έννοια του φονταμενταλισμού συνθέτουν τρία βασικά χαρακτηριστικά, τα οποία είναι:

- Ο συντηρητισμός, δηλαδή η εμμονή στην παράδοση και η άρνηση σε καθετί νέο στον πολιτικό, στον κοινωνικό και ιδίως στο θρησκευτικό τομέα. Ο φονταμενταλισμός σαν κίνημα είναι ουσιαστικά μία αντίδραση στον επιστημονοκρατούμενο και εκκοσμικευμένο πολιτισμό, που απαντά με ένα μοναδικό θρησκευτικό φανατισμό.
- Η θρησκευτικότητα, δηλαδή η διατήρηση των θεμελίων της παράδοσης και των πατρογονικών αξιών και θεσμών από το παρελθόν στο μέλλον. Χαρακτηριστικό, που υποτάσσει το κοσμικό στοιχείο (κράτος) στο θρησκευτικό και το ιδιωτικό στοιχείο (προσωπική ζωή του ατόμου) στο δημόσιο (θρησκευτικός κώδικας ηθικών αξιών).
- Η μαχητικότητα, δηλαδή την ικανότητα για μάχη, χρησιμοποιώντας βία υπό την κάλυψη του προσωπείου της θρησκείας. Οι φονταμενταλιστές θεωρούν αυτή τη μάχη, ως μία παγκόσμια σύγκρουση ανάμεσα στις δυνάμεις του καλού και του κακού, οι οποίοι φοβούμενοι την εκμηδένιση προσπαθούν να τονώσουν την ταυτότητά τους με τη βοήθεια μίας επιλεκτικής αναβίωσης συγκεκριμένων δογμάτων και πρακτικών του παρελθόντος.

Παράγοντες Θρησκευτικού Φονταμενταλισμού

Η κάλυψη των εκάστοτε κοινωνικών ρωγμών, εξαρτάται από τρεις, κυρίως, παράγοντες σε σχέση με τον θρησκευτικό φονταμενταλισμό, ως ακολούθως

- Την εκκοσμίκευση (secularization)⁹, που με τη διάδοση των σύγχρονων ορθολογικών ιδεών και αξιών αποδυναμώνει την κάθε παραδοσιακή θρησκεία με αποτέλεσμα ο φονταμενταλισμός να αποτελεί μια ηθική διαμαρτυρία ενάντια στην υφιστάμενη παρακμή, στοχεύοντας στην αποκατάσταση και στην εδραίωση της ορθής σχέσης μεταξύ των πιστών και του Θεού.
- Τη μετα-αποικιοκρατία (post-colonialism)¹⁰, που με την αποικιοκρατική εξουσία, πολλές φορές, υποτιμά και συνάμα καταπιέζει τις γηγενείς κουλτούρες με αποτέλεσμα τα παραδοσιακά ιδεώδη του φονταμενταλισμού να είναι

⁹ Βλ. Heywood Andrew, μετάφραση Κουτρή Χαρίδημος, "Πολιτικές Ιδεολογίες", εκδ. "ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ" Αθήνα 2007, σελ. 511.

¹⁰ Βλ. Heywood Andrew, μετάφραση Κουτρή Χαρίδημος, "Πολιτικές Ιδεολογίες", εκδ. "ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ" Αθήνα 2007, σελ. 512.

πιο ελκυστικά στις πολυπληθείς φτωχές τάξεις, αποσκοπώντας στην αποτίναξη της ξένης ταυτότητας, που εξοστρακίζει τους πιστούς από το δρόμο της ορθής πίστης.

- Την παγκοσμιοποίηση (globalization)¹¹, που με τη δύναμη της προόδου υπονομεύει την ικανότητα του πολιτικού εθνικισμού για την καθιέρωση σταθερών ταυτοτήτων με αποτέλεσμα η θρησκεία με συνοδοιπόρο τον φονταμενταλισμό να αντικαθιστούν το έθνος, ως πηγή συλλογικής ταυτότητας.

Έννοια και Απαρχή του Ισλαμικού Φονταμενταλισμού

Υπό την στενή έννοια του όρου σημαίνει απόλυτη και κατά γράμμα προσήλωση στα θεμελιώδη δόγματα της θρησκείας του Ισλάμ, που προστάζουν επιστροφή στις ρίζες, σύμφωνα με το Κοράνι, το οποίο είναι ένα θεόπνευστο και αλάθητο κείμενο, που περιέχει ένα σύνολο κανόνων, για τον ιδιωτικό και δημόσιο βίο των πιστών. Δηλώνει τον αγώνα για την θεμελιοκρατία και την εξάπλωση της θρησκείας, σύμφωνα με την αρχέγονη έννοια των καθοριζομένων στο Κοράνι και τις ιερές παραδόσεις του Ισλάμ, χρησιμοποιώντας το μείζον και έλασσον Τζιχάντ, όπως, αντίστοιχα, εμφανίζετε μέσα από την ενάρετη ζωή του Προφήτη Μωάμεθ, που, από τη μια πλευρά, αγωνίστηκε σκληρά για να γίνει κάλος μουσουλμάνος και από την άλλη, πολέμησε για να προασπίσει και να μεταλαμπαδεύσει τη μουσουλμανική θρησκεία σε όλα τα μήκη και πλάτη της γης.

Εμφανίστηκε στην πολιτική του εκδοχή, τον 18ο αιώνα με την εκδήλωση κινήματος του Ουαχαμπισμού, από τον Muhammadibnal-Wahhab, που πίστευε ότι ο μοναδικός δρόμος για την αναγέννηση είναι η επιστροφή σ' ένα Ισλάμ καθαρό, από παγανιστικές και Δυτικές επιρροές, χρησιμοποιώντας Τζιχάντ, ως όπλο για την επέκταση του Ισλάμ, διαστρεβλώνοντας την πραγματική σημασία του. Διαμορφώθηκε σε μια ακραία μορφή μέσα από τα σύγχρονα κινήματα Τζιχάντ των χαρισματικών εγγράμματων ηγετών, που προκειμένου να εδραιώσουν τη θέση τους, ως σύγχρονοι χαλίφηδες, στις πρωτόγονες κοινωνίες των στεπών-οάσεων της Κ. Ασίας και του Καυκάσου, προβαίνουν σε ακραίες ενέργειες, υπό τον καθαγιασμό ενός παρερμηνευμένου Ισλάμ, εκμεταλλευόμενοι την άγνοια, το χαμηλό βιοτικό επίπεδο, την διαφθορά και την έλλειψη κοινωνικών δομών καθώς και την φτώχεια των "εν αγνοία πλουσίων" ομοθρήσκων τους (λόγω των τεράστιων αποθεμάτων φυσικού αερίου-πετρελαίου της περιοχής). Βέβαια, επί των προαναφερθέντων θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι επιδράσεις από τις επεμβάσεις των δρώντων του παγκόσμιου συστήματος στην εν λόγω περιοχή, που προσπαθούν, "ανιδιοτελώς", να εγκαθιδρύσουν την ειρήνη και στη συνέχεια να εκσυγχρονίσουν και εκδημοκρατίσουν τις πρωτόγονες μουσουλμανικές κοινωνίες, αγνοώντας ότι, το Ισλάμ έχει μεταλλαχτεί σε Ισλαμικό Κράτος (θρησκεία - κράτος), που συνεχώς διευρύνεται, φέροντας υπό μάλης, τα αναχρονιστικά πρότυπά του.

¹¹ Βλ. Heywood Andrew, μετάφραση Κουτρήs Χαρίδημος, "Πολιτικές Ιδεολογίες", εκδ. "ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ" Αθήνα 2007, σελ. 513.

4.3 Ισλαμικό Κράτος

Συνοπτική Αναδρομή

Το αυτοαποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος (IS) ή Ισλαμικό Κράτος στο Ιράκ και στη Συρία ή στην εδαφική περιοχή του Λεβάντε ή (ISIL ή ISIS)¹² είναι μια ενεργή παραστρατιωτική οργάνωση, που δημιουργήθηκε εξ συμπαθείας της Al Qaeda (AQ) το 2002 με Αρχηγό τον Abu Musab al-Zarqawi προκειμένου να επανιδρύσει και να επεκτείνει το θεσμό του χαλιφάτο στην ευρύτερη περιοχή του Αφγανιστάν και της Ιορδανίας καθώς και στην περιοχή της Κ. Ασίας και του Καυκάσου, υπό την αρωγή των τοπικών ηγετικών μορφών¹³. Η οργάνωση έχει τις ρίζες της στις αρχές της δεκαετίας του 2000, όταν ο Abu Musab al-Zarqawi εκπαίδευε εξτρεμιστές μαχητές, προκειμένου να συμμετάσχουν στην ιρακινή εξέγερση κατά της αμερικανικής κατοχής, πρώτα με το όνομα Jama'at al-Tawhid wa'al-Jihad (JTJ) και στη συνέχεια ως Al Qaeda in Iraq (AQI), αφού ορκίστηκε πίστη στην πατρογονική Al Qaeda (AQ). Ακολούθως, λόγω αντιδράσεων από την κοινότητα και αυξημένη πίεση από δυνάμεις των ΗΠΑ και του Ιράκ μειώνεται η δράση της και ξαναεμφανίζεται ενεργά το 2012 στον εμφύλιο πόλεμο της Συρίας. Κατά τα έτη 2013 και 2014, αποκτά έδαφος στη Συρία και το Ιράκ, πολεμώντας το καθεστώς Assad και τις συμμαχικές Σιιτικές δυνάμεις, τις ομάδες της αντιπολίτευσης της Συρίας, τον ιρακινό στρατό και τις πολιτοφυλακές και την κουρδική Peshmerga, ενώ παράλληλα οι ΗΠΑ ξεκινούν τις αεροπορικές επιδρομές εναντίον της οργάνωσης. Η ιστορία της οργάνωσης διαιρείται σε τρεις περιόδους :

- 2002-2006. Περίοδος Συγκρότησης με αρχηγό τον Abu Musab al-Zarqawi (γνωστή ως JTJ και γίνεται AQI).

Ο Abu Musab al-Zarqawi ήταν ο πρώτος ηγέτης της οργάνωσης με καταγωγή από την Ιορδανία, που ριζοσπαστικοποιήθηκε από νεαρή ηλικία μια και ήταν τρόφιμος των φυλακών της χώρας του, λόγω ναρκωτικών και συναφών παράνομων πράξεων. Ταξίδεψε στο Αφγανιστάν στα τέλη της δεκαετίας του 1980 με σκοπό να ενταχθεί στον αγώνα κατά της σοβιετικής κατοχής. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1990, υιοθέτησε την ιδεολογία Salafi, για την οποία και φυλακίστηκε κερδίζοντας, όμως, τον κόσμο των εντυπώσεων με τις δηλώσεις του. Δηλώσεις, που τράβηξαν την προσοχή του Osama bin Laden και το 1999 μετά την αποφυλάκιση του, συνεργάστηκαν, παρά τις συγκρουόμενες απόψεις επί θεμάτων στόχευσης και τακτικής. Βασική ιδεολογική διαφορά μεταξύ των δύο ήταν ότι ο Zarqawi προτιμούσε να στοχεύσει τους "σχεδόν εχθρούς" του, όπως το Ισραήλ, την ιορδανική κυβέρνηση

¹² ISIL : "Islamic State in Iraq and Levant" και ISIS: "Islamic State in Iraq and al-Shams" καθώς και την πρόσφατη ονομασία IS : "Islamic State", από 29 Ιουν 2014.

¹³ Βλ. Ahmed, Rashid μετάφραση Κουσούνελος Γεώργιος "Οι Ιεροί Πολεμιστές του Ισλά", εκδ. "ΕΝΑΛΙΟΣ", Αθήνα 2002, σελ. 263.

Όπως το Ισλαμικό Κίνημα του Ουζμπεκιστάν(ΙΚΟ) που συστήθηκε το 1998 από τον Ταχίρ Γιουλντάσεφ (Tahir Yuldashev), έναν πρώην Σοβιετικό αλεξιπτωτιστή και τον Τζούμα Ναμανγκάνι (Juma Namangani), αμφότεροι Ουζμπέκοι.

και τους Σιίτες, ενώ ο Osama bin Laden προτιμούσε να στοχεύσει στον “μαχητή του έσχατου”, τις Ηνωμένες Πολιτείες. Παρ'όλα αυτά, ο Osama bin Laden ζήτησε από τον Zarqawi να συμμετάσχει στην AQ, όμως ο Zarqawi αρνήθηκε, παρόλα αυτά τον Οκτ 2001 ο Osama bin Laden του έδωσε χρήματα για να δημιουργήσει ένα στρατόπεδο εκπαίδευσης στην πόλη Herat/Afghanistan, προκειμένου να εκπαιδεύει τρομοκράτες Salafi. Η οργάνωση με την τότε επωνυμία JTJ στελεχωνόταν από ξένους μαχητές, ιδιαίτερα από περιοχές της Ιορδανίας, της Συρίας, του Αφγανιστάν, του Πακιστάν και των κουρδικών περιοχών. Το 2003, έγινε, άμεσα, ενεργή μετά την αμερικανική εισβολή στο Ιράκ, λόγω των βίαιων τακτικών που ακολουθούσε στοχεύοντας σε μη μαχητές, όπως για παράδειγμα, βομβιστικές επιθέσεις αυτοκτονίας και απαγωγές τις οποίες κατέληγε σε δολοφονίες δια αποκεφαλισμού με θύματα από τον κόσμο των απίστων. Το 2004, ο Zarqawi προσχώρησε επίσημα στην AQ, μετονομάζοντας την οργάνωση σε Al Qaeda in Iraq (AQI), χωρίς να συμφωνεί πλήρως επί βασικών θεμάτων, όπως η εστίαση κατά των ΗΠΑ και της Δύσης, δημιουργώντας πολλές εντάσεις με την πατρογονική AQ. Αρχικά, πολλοί Σουνίτες στο Ιράκ συμμετείχαν στην AQI καθ' οδόν όμως αμφισβήτησαν τη στόχευση της, ειδικά κατά των άπιστων ιρακινών και τους λαϊκών ηγετών των Σουνιτών. Στόχευση, που ήγαγε τον Ayman al-Zawahiri, τον δεύτερο κυβερνήτη του Osama bin Laden εκείνη τη στιγμή, να στείλει στον Zarqawi μια επιστολή που τον καλεί να καλλιεργήσει καλές σχέσεις με τους ιρακινούς ηγέτες. Κάτι, που αγνόησε, εξακολουθώντας τις τακτικές του και δημιουργώντας περαιτέρω κλιμάκωση στις σχέσεις Σουνιτών και Σιιτών. Τέλος, στις 7 Ιουν 2006, ο Zarqawi σκοτώνεται κατά την διάρκεια μιας αμερικανικής αεροπορικής επιδρομής.

- 2006-2011. Περίοδος Πτώσης με αρχηγό τον Abu Ayub al-Masri, (γνωστή ως AQI).

Η AQI ανακοίνωσε ότι ο διάδοχος του Zarqawi θα είναι ο Abu Ayub al-Masri, ένας αιγυπτιακός κατασκευαστής βόμβας που είχε εκπαιδευτεί στο Αφγανιστάν, ο οποίος παρά τις υποθέσεις ορισμένων αξιωματούχων των μυστικών υπηρεσιών ότι ο θάνατος του Zarqawi θα παρακωλύσει την οργάνωση, ο Masri κατάφερε, αρχικά, να διατηρήσει μεγάλο μέρος της ορμής, μετά τις πρώτες ενθαρρυντικές επιθέσεις. Ωστόσο, πολλοί ιρακινοί Σουνίτες συνέχισαν να επικρίνουν την AQI για τις ξένες συνιστώσες της και τις προσπάθειές της να επιβάλει το ακραίο Ισλάμ στους ιρακινούς μέσω της βίας. Ο Masri κατάφερε να πείσει και άλλες συγγενείς οργανώσεις να συγχωνευθούν, δηλώνοντας την ίδρυση του Ισλαμικού Κράτους του Ιράκ (ISI), αν και η ομάδα συνέχισε να είναι γνωστή ως AQI, χρίζοντας ως επικεφαλής του ISI έναν Ιρακινό, τον Abu Umar al-Baghdadi. Κίνηση που αποτέλεσε το πρώτο βήμα προς τη δημιουργία ενός χαλιφάτου που θα κυβερνούσε στη Μέση Ανατολή. Η ξένη παρουσία στην ηγεσία και στην ιδιότητα του μέλους της AQI εξακολούθησε να αποξενώνει τους ιρακινούς, ώσπου τον Δεκέμβριο 2007, ο Abu Umar al-Baghdadi αναγκάστηκε να ισχυριστεί, δημόσια, ότι μόνο 200 ξένοι μαχητές ήταν μέλη της AQI, πείθοντας πολλούς ιρακινούς. Η τοπική αντίσταση στην AQI συνέβαλε στην αφύπνιση μιας κίνηση των Σουνιτών στην επαρχία Anbar για να

συνεργαστεί με τις δυνάμεις των ΗΠΑ ενάντια στις εξεγέρσεις, μειώνοντας την ικανότητα της AQI μέχρι το τέλος του 2007 και έχοντας ως αποτέλεσμα η AQI να μην ήταν σε θέση να παράσχει ασφάλεια ή να επιβάλει τις ακραίες ερμηνείες του Ισλαμικού νόμου στις περιοχές της επικράτειας της. Μέχρι τις αρχές του 2008, οι δυνάμεις συνασπισμού και οι τοπικές δυνάμεις ασφαλείας σκότωσαν 2.400 μέλη του AQI και συνέλαβαν αντίστοιχα 8.800. Την άνοιξη του 2009, οι ΗΠΑ χρηματοδότησαν περίπου 100.000 τοπικούς Σουνίτες για την καταπολέμηση της AQI, δολοφονώντας μέλη αυτής, προειδοποιώντας τους λοιπούς να μη συνεργαστούν. Τον Ιούνιο του 2010, η AQI έχασε την επικοινωνία με την ηγεσία της AQ και 36 από τους 42 ηγέτες της AQI σκοτώθηκαν ή συνελήφθησαν. Μέχρι το 2011, οι Δυνάμεις Συνασπισμού συνέχισαν τις προσπάθειές τους για την εξόντωση της ηγεσίας της AQI. Τέλος, τόσο ο Masri όσο και ο Abu Umar al-Baghdadi σκοτώθηκαν σε κοινή επιδρομή μεταξύ των ΗΠΑ και του Ιράκ στις 18 Απριλίου 2010, οπότε ο Abu Bakr al-Baghdadi (που δεν πρέπει να συγχέεται με τον αποθανόντα Abu Umar al-Baghdadi) έλαβε τα ηνία της ηγεσίας και συνέχισε να αγωνίζεται για να διατηρήσει την υπόσταση της οργάνωσης μέχρι το 2011, όταν αποσύρθηκαν οι δυνάμεις συνασπισμού.

- 2012 μέχρι σήμερα. Περίοδος Ανάκαμψης-Επέκτασης με αρχηγό τον Abu Umar al-Baghdadi (γνωστή ως ISIS ή IS).

Η απόσυρση των δυνάμεων συνασπισμού το Δεκέμβριο 2011 έσωσε την AQI, που την αρχηγία της ανέλαβε ο Abu Bakr al-Baghdadi από την Βαγδάτη, για τον οποίο ελάχιστα είναι γνωστά. Ένας ηγέτης, που αύξησε σημαντικά τις επιθετικές δραστηριότητες της οργάνωσης, ενώ παράλληλα άλλαξε και το όνομα αυτής από η AQI σε Ισλαμικό Κράτος στο Ιράκ και στη Συρία (ISIS), συγχωνεύοντας την AQI με τη Jabhat al-Nusra (Al Nusra). Συγχώνευση, που αμφισβητήθηκε, τόσο από την ηγεσία της Al-Nusra όσο και από τον al-Zawahiri, ο οποίος πιστεύει ότι το ISIS θα πρέπει να περιορίσει τις δραστηριότητές του στο Ιράκ. Ακολουθώντας, ο Abu Bakr al-Baghdadi απορρίπτει δημοσίως τη δήλωση του Zawahiri και το ISIS συνεχίζει να ενεργεί στη Συρία, ερχόμενο πολλές φορές σε σύγκρουση με άλλες ισλαμικές οργανώσεις, μάλιστα οι προσπάθειες συμφιλίωσης με την ηγεσία της AQ απέτυχαν και η AQ επίσημα εγκατέλειψε οποιαδήποτε σχέση με το ISIS από τον Φεβρουάριο του 2014. Παρά τη διάσπαση, το ISIS επεκτάθηκε, λόγω των στρατιωτικών επιθέσεων στη Συρία και το Ιράκ εναντίον των κυβερνήσεων του Ιράκ και της Συρίας, των φυλετικών ομάδων και των πολιτοφυλακών στο Ιράκ, της κουρδικής Peshmerga και των διαφόρων ομάδων ανταρτών στη Συρία. Στις 29 Ιουνίου 2014, η οργάνωση αλλάζει και πάλι όνομά, ως "Ισλαμικό Κράτος" (IS), δηλώνοντας την δημιουργία ενός νέου Χαλιφάτου με Χαλίφη τον Abu Bakr al-Baghdadi, ο οποίος χαλίφης κάλεσε όλους τους μουσουλμάνους να δηλώσουν υπακοή στο νέο Χαλιφάτο, συνεχίζοντας τον αγώνα του, προκειμένου να επιβάλλει το πατρογονικό Ισλάμ, παρά τις συχνές φημολογίες, ότι έχει σκοτωθεί.

Σύμβολο Αναγνωσιμότητας

Το αυτοαποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος, στο πλαίσιο της αναγνωριμότητας της υπόστασης του σε παγκόσμιο επίπεδο, δημιούργησε τη δική του σημαία με το χαρακτηριστικό μαύρο χρώμα και τα λευκά γράμματα, απεικονίζοντας τη Shahada¹⁴. Σημαία, που έκανε την πρώτη εμφάνιση της το 2007 στο διαδίκτυο, όταν και η τότε οργάνωση-πρόδρομος, ζητούσε από τους πιστούς να ενωθούν κάτω από αυτό το σύμβολο, το οποίο από το 2014 και έπειτα, αποτελεί και επίσημα τη σημαία του "αυτοανακηρυχθέντος κράτους". Σύμβολο, για το οποίο στο Κοράνι δεν γίνεται αναφορά, όμως σε πολλές Χαντιθ (διηγήσεις για τη ζωή του Μωάμεθ) αναφέρεται ότι κατά το τέλος του Κόσμου θα ακολουθήσει η ύψωση του μαύρου λαβάρου δεικνύοντας την αποφασιστική νίκη του Ισλάμ έναντι των απίστων.

Ιδεολογία

Το Ισλαμικό Κράτος, από ιδρύσεως, πιστεύει στη επανίδρυση του Ισλαμικού Χαλιφάτου με βάση την ακραία ερμηνεία του Ισλάμ και της Σαρίας και θεωρεί ότι η άρνηση της αγιότητας του Κορανίου και των προφητειών του Μωάμεθ είναι καθαρή αποστασία, όπως στην περίπτωση των Σιιτών και των λοιπών απίστων.

Οικονομικοί Πόροι

Αρχικά, ως JTJ χρηματοδοτήθηκε από τον Osama bin Laden και βασιζόταν σε όπλα και μαχητές από υποστηρικτές με έδρα τη Συρία και τον Αραβικό κόσμο. Ακολουθώντας, ως AQI στηριζόταν στις παράνομες πωλήσεις πετρελαϊκών προϊόντων, στις χρηματοδοτήσεις ξένων χορηγών(κυρίως Σαουδάραβες) και στα έσοδα από λοιπές παράνομες πράξεις. Τέλος, ως IS χρηματοδοτείται μέσω των εδαφικών κατακτήσεων και εγκληματικών δραστηριοτήτων, όπως απαγωγές, εκβιασμούς τοπικών επιχειρήσεων, ληστείες, λαθρεμπόριο και εκμετάλλευση περιουσιακών στοιχείων από τις ελεγχόμενες περιοχές με εκτιμώμενα έσοδα περί 1 έως 2 εκατομμύρια δολάρια ανά ημέρα, μόνο, από το πετρέλαιο. Έσοδα, τα οποία μειώθηκαν μετά τις αεροπορικές επιθέσεις στα διυλιστήρια της οργάνωσης, όπως εμφανίζετε από τις μειώσεις της μισθοδοσίας των μισθοφόρων μαχητών, κατά 50 %, σύμφωνα με πιστοποιημένες πηγές¹⁵, τον Ιανουάριο του 2016.

¹⁴ Βλ. Αναστασιάδου Μερσίλεια, "Πως η σημαία του Ισλαμικού Κράτους έγινε το σύμβολο του σύγχρονου Τζιχάντ" (<http://kans.gr/πως-η-σημαία-του-ισλαμικού-κράτους-έγινε-το-σύμβολο-του-σύγχρονου-Τζιχάντ/2/>). KENTPO ANATOLIKΩN ΣΠΟΥΔΩΝ-23/10/2017.

Shahada, δηλαδή μαρτυρία πίστης, όπως εμφανίζεται στο άνω μέρος της σημαίας η ισλαμική δήλωση-πίστης στην ενότητα του Αλλάχ και στην αποδοχή του Μωάμεθ, ως μοναδικού Προφήτη του και στο κάτω μέρος αυτής, εντός του λευκού πλαισίου, η υποτιθέμενη σφραγίδα του Μωάμεθ με τη φράση "Ο Μωάμεθ είναι ο Προφήτης του Αλλάχ".

¹⁵ Βλ. FATF "Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)." Financial Action Task Force. Financial Action Task Force, FATF REPORT-08/10/2015. (<http://fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>)

Εκτίμηση Μεγέθους

Η οργάνωση θεωρείται ότι διαθέτει δεκάδες χιλιάδες μαχητές και μέλη από όλο τον κόσμο. Εκτίμηση¹⁶, από πηγές των ΗΠΑ, δείχνει ότι προ τριετίας διέθετε περί τους 30.000 μαχητές, αλλά στην πραγματικότητα η δύναμή της εκτιμάται σε 200.000 με πολλούς ξένους μαχητές, τους οποίους ο Abu Bakr al-Baghdadi απομάκρυνε από τις περισσότερες διοικητικές ηγετικές θέσεις και τους τοποθέτησε σε μονάδες μάχης και ρόλους υποστήριξης, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και των θέσεων πρόσληψης. Όμως το 2017 υπέστη βαριές ήττες, μια και απώλεσε στο Ιράκ τη Μοσούλη και στη Συρία τη Ράκα και τη Ντέιρ Εζόρ μετά τις συνεχείς επιχειρήσεις εναντίον της με αποτέλεσμα στην παρούσα φάση να διαθέτει μερικούς διάσπαρτους θύλακες με τους περισσότερους μαχητές να βρίσκονται στην έρημο. Μαχητές, που στην πλειοψηφία τους είναι πρώην σοβιετικοί πολίτες -και μάλιστα νεαρής ηλικίας- των χωρών της Κ. Ασίας και του Καυκάσου.

4.4 Συμπέρασμα

Εκ των προαναφερθέντων, συνάγεται το συμπέρασμα ότι, η διαφορά της ομοιότητας μεταξύ Ισλάμ και πολιτικού Ισλάμ είναι χαώδης και απαιτείται ενδελεχής μελέτη των εν λόγω εννοιών, προκειμένου ο αλλόθρησκος δυτικός κόσμος να απαλλαγεί από την ισλαμοφοβία και να εστιάσει τις προσπάθειες του στο κέντρο βάρους του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους, διότι το Ισλάμ είναι, απλά, μια μονοθεϊστική θρησκεία, η οποία διεκδικεί την τελειότητα και την αυθεντία εκ των λοιπών συγγενικών θρησκειών (ιουδαϊσμού και χριστιανισμού), ενώ το πολιτικό Ισλάμ είναι η πολιτική προέκταση της πατρογονικής μορφής του Ισλάμ, που καθοδηγεί την κοινωνική και προσωπική ζωή των πιστών με εξάντα την “Σαρία”, οι “Χαντίθ” και το “Κοράνι”.

¹⁶ Βλ. Stanford University, “Mapping Militant Organizations The Islamic State” STANFORD UNIVERSITY-23/10/ 2017.
(<http://web.stanford.edu/group/mappingmilitants/cgi-bin/groups/view/1>)

5. ΚΕΦΑΛΑΙΟ “Β”: ΙΣΛΑΜΙΚΟΣ ΦΟΝΤΑΜΕΤΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ Κ.ΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΨΥΧΡΟΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ.

5.1 Γενικά

Η ευρύτερη περιοχή της λεκάνη της Κασπίας θάλασσας συμπεριλαμβανομένης και τα κράτη της Κ.Ασίας είναι από τις πιο πλούσιες ενεργειακά περιοχές του πλανήτη στην οποία υφίστανται μεγάλες ποσότητες υδρογονανθράκων και φυσικού αερίου, οι οποίες (πηγές ενέργειας) προκαλούν γεωπολιτική αναστάτωση, εξαιτίας των εσωτερικών τριβών μεταξύ των γειτόνων και των μελλοντικών βλέψεων των δυτικών επενδυτών καθώς και του αναδυόμενου Ισλαμικού Κράτους, που κατατείνει περαιτέρω την ένταση των εσωτερικών τριβών και προβληματίζει τις βλέψεις των επενδυτών του παγκόσμιου συστήματος. Περιοχή, που απαρτίζεται από τα ανεξάρτητα κράτη: Καζακσταν, Ουζμπεκισταν, Τουρκμενισταν, Κιργισταν και Τατζικισταν.

5.2 Γεωγραφική Ανάλυση των Κρατών της Κ.Ασίας.

Καζακσταν

Το μεγαλύτερο σε έκταση κράτος της Κ.Ασίας, προικισμένο με τεράστιους φυσικούς πλουτοπαραγωγικούς πόρους (πετρέλαιο και φυσικό αέριο), του οποίου ο πληθυσμός των 18 εκατομμυρίων περίπου αποτελείται κατά το ήμισυ από Καζάχους και Σλάβους καθώς και από μειονότητες, όπως, Ρώσοι, Ουζμπέκοι, Γερμανοί, Ουκρανοί, Ουιγούροι και Τατζίκι. Συνορεύει με τη Κίνα, τη Ρωσία, το Κιργισταν, το Ουζμπεκισταν και το Τουρκμενισταν και βρέχεται από μεγάλο μέρος της Κασπίας Θάλασσας. Αποδέχεται την ανεξιθρησκεία με το 76% του πληθυσμού να είναι μουσουλμάνοι(Σουνίτες).

Ουζμπεκισταν

Περίκλειστο κράτος με οικονομία που στηρίζεται σε φυσικούς πλουτοπαραγωγικούς πόρους (χρυσός, ουράνιο, κάλιο, και φυσικό αέριο) καθώς και στην καλλιέργεια του βαμβακιού, όπου ο πληθυσμός των 32 εκατομμυρίων περίπου αποτελείται από Ουζμπέκους. Συνορεύει με το Καζακσταν, το Κιργισταν, το Τατζικισταν, το Αφγανισταν και το Τουρκμενισταν. Με επικρατούσα θρησκεία, το μουσουλμανισμό (Σουνίτες).

Τουρκμενισταν

Κράτος της Κ.Ασίας με ερήμους σε έκταση 75% και οικονομία που στηρίζεται σε φυσικούς πλουτοπαραγωγικούς πόρους (πετρέλαιο και φυσικό αέριο), του οποίου ο πληθυσμός των 5 εκατομμυρίων περίπου, αποτελείται κυρίως από Τουρκομάνους καθώς και μειονότητες, όπως, Ουζμπέκοι και Ρώσοι. Συνορεύει με το

Αφγανιστάν, το Ιράν, το Ουζμπεκιστάν, το Καζακστάν και βρέχεται από την Κασπία Θάλασσα. Με επικρατούσα θρησκεία, το μουσουλμανισμό (Σουνίτες) σε ποσοστό 89% του πληθυσμού.

Κιργιστάν

Περίκλειστο κράτος με πανύψηλες οροσειρές σε έκταση 93% και οικονομία που στηρίζεται στα κοπάδια των αιγοπροβάτων, των βοοειδών και των αλόγων, του οποίου ο πληθυσμός των 6 εκατομμυρίων περίπου, αποτελείται κυρίως από Κιργίζιους. Συνορεύει με την Κίνα, το Καζακστάν, το Τατζικιστάν και το Ουζμπεκιστάν. Με επικρατούσα θρησκεία, το μουσουλμανισμό (Σουνίτες).

Τατζικιστάν

Ένα ακόμη περίκλειστο κράτος στην περιοχή με τις οροσειρές του Παμίρ σε έκταση 95% και οικονομία που στηρίζεται σε φυσικούς πλουτο-παραγωγικούς πόρους (χρυσός και άλλα μεταλλεύματα), του οποίου ο πληθυσμός των 8 εκατομμυρίων περίπου, αποτελείται κυρίως από Τατζίκους (Ιρανική φυλή) καθώς και μειονότητες, όπως Ρώσοι, Ουκρανοί, Γερμανοί, Κιργίζιοι και Τουρκομάνοι. Συνορεύει με το Αφγανιστάν, την Κίνα, το Κιργιστάν και το Ουζμπεκιστάν. Με επικρατούσα θρησκεία, το Μουσουλμανισμό (Σουνίτες) σε ποσοστό 60% του πληθυσμού.

5.3 Ισλαμισμός κατά τη Μεταψυχροπολεμική Περίοδο στην Κ. Ασία.

Η Ευρασία αποτελεί το κλειδί, για την παγκόσμια κυριαρχία, όπου στην καρδιά της, βρίσκεται η Κ. Ασία, μία περιοχή στην οποία συνέβησαν τεκτονικές γεωπολιτικές αλλαγές μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης το 1991 και η οποία σε διάστημα δύο δεκαετιών μετατράπηκε από έναν χώρο, που είχε βυθιστεί σε τέλμα σε μία περιοχή, όπου το διακύβευμα της διεθνούς κοινότητας είναι πλέον στρατηγικό. Αν και, κατά την διάρκεια των πρώτων χρόνων, το Καζακστάν, το Κιργιστάν, το Ουζμπεκιστάν, το Τατζικιστάν, και το Τουρκμενιστάν δεν κατείχαν σημαντική θέση στις εξωτερικές προτεραιότητες της Δύσης, όμως σταδιακά, η περιοχή άρχισε να προσελκύει το ενδιαφέρον εξωτερικών παικτών και κυρίως της Αμερικής, της Ρωσίας, της Κίνας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στη συγκεκριμένη εξέλιξη συνετέλεσαν, κυρίως, ο ενεργειακός της πλούτος, αλλά και μια σειρά διασυννοριακών απειλών, που πηγάζουν από την περιοχή, όπως η τρομοκρατία, η εξάπλωση των όπλων μαζικής καταστροφής και η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών. Εν συνεχεία, τα τρομοκρατικά χτυπήματα της 11ης Σεπτεμβρίου του 2001 και η συνακόλουθη αρχή του πολέμου κατά της τρομοκρατίας, (war on terror), κατέδειξαν τη στρατηγική σημασία της Κ. Ασίας. Κύριο μέτωπο του αγώνα κατά της ισλαμικής τρομοκρατίας αποτελεί το Αφγανιστάν, το οποίο σε συνδυασμό με τη δεδομένη διεθνοπολιτική θέση των κεντρο-ασιατικών δημοκρατιών αναδεικνύονται σε παράγοντες καθοριστικής σημασίας, για την επιτυχία των στρατιωτικών επιχει-

ρήσεων υποστήριξης της Ασφάλειας της Διεθνούς Δύναμης (ISAF)¹⁷, υπό την διοίκηση του NATO.

Συγκεκριμένα, η περιοχή αποτελούσε σημαντικό διαμετακομιστικό κέντρο, για την μεταφορά προμηθειών στα συμμαχικά στρατεύματα του Βορείου Δικτύου Διανομής (NDN)¹⁸ και τη διέλευση στρατευμάτων στο Αφγανιστάν στις στρατιωτικές βάσεις των νατοϊκών συμμάχων. Η απόσυρση των στρατευμάτων του NATO από το Αφγανιστάν το 2014 συνετέλεσε στο να επανέλθει η Κ. Ασία και πάλι σε περίοπτη θέση στην ατζέντα της διεθνούς κοινότητας για δύο λόγους:

- Πρώτον, η ανακοίνωση των χωρών που μετέχουν στην ISAF ότι θα αποσύρουν τα στρατεύματα τους νωρίτερα από το συμφωνημένο χρονοδιάγραμμα σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες “εκ των έσω” επιθέσεις μελών του Αφγανικού στρατού σε συμμαχικά στρατεύματα και τα συνεχή περιστατικά βίας δίνουν λαβή για προβληματισμό το κατά πόσο δύναται η αφγανική κυβέρνηση με τις δυνάμεις ασφαλείας της να αναλάβει την κύρια ευθύνη των καθηκόντων της, για να διατηρήσει την σταθερότητα στην περιοχή, χωρίς την παρουσία ξένων δυνάμεων.

- Δεύτερον, η μείωση της παρουσίας των αμερικανικών δυνάμεων και των δυνάμεων του NATO στην περιοχή αποτελεί ένα παράθυρο ευκαιρίας, για την επαναχάραξη της πολιτικής, που εφαρμόζουν οι ξένες δυνάμεις στην Κ. Ασία, ενώ οι εντάσεις μεταξύ των μεγάλων δυνάμεων, που ανταγωνίζονται στην περιοχή έχουν, ήδη, ξεκινήσει.

Μάλιστα, κατά την τελευταία συνεδρίαση του Συμβουλίου του Οργανισμού για την Συλλογική Ασφάλεια (CSTO)¹⁹, τα κράτη μέλη χαρακτήρισαν το Αφγανιστάν “ζώνη αστάθειας” και “πηγή διάδοσης ιδεών του ριζοσπαστικού Ισλάμ”. Στην πραγματικότητα, τα αυταρχικά καθεστώτα της Κ. Ασίας χρησιμοποιούν έντεχνα

¹⁷ Βλ. Ζυγά Ιωάννα, “ Η Αυξανόμενη Γεωπολιτική Σημασία της Κεντρικής Ασίας “, (<http://foreignaffairs.gr/articles/69275/ioanna-zyga/i-ayksanomeni-geopolitiki-simasia-tis-kentrikis-asias>). FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION/ 22/04/2013)

International Security Assistance Force/ISAF, είναι Διεθνής Δύναμη Αρωγής για την Ασφάλεια στο Αφγανιστάν, που ιδρύθηκε από το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, τον Δεκέμβριο του 2001, με το ψήφισμα 1386, όπως προβλέφθηκε στη συμφωνία της Βόννης

¹⁸ Βλ. Ζυγά Ιωάννα, “ Η Αυξανόμενη Γεωπολιτική Σημασία της Κεντρικής Ασίας “, (<http://foreignaffairs.gr/articles/69275/ioanna-zyga/i-ayksanomeni-geopolitiki-simasia-tis-kentrikis-asias>). FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION/ 22/04/2013)

Northern Distribution Network/NDN, αποτελεί τον άξονα Διοικητικής Μέριμνας των στρατιωτικών δυνάμεων στο Αφγανιστάν, που συνδέει τα λιμάνια της Βαλτικής και της Κασπίας με το Αφγανιστάν μέσω της Ρωσίας, της Κ. Ασίας και του Καυκάσου.

¹⁹ Βλ. Ζυγά Ιωάννα, “ Η Αυξανόμενη Γεωπολιτική Σημασία της Κεντρικής Ασίας “, (<http://foreignaffairs.gr/articles/69275/ioanna-zyga/i-ayksanomeni-geopolitiki-simasia-tis-kentrikis-asias>). FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION/ 22/04/2013)

Collective Security Treaty Organization (CSTO), αποτελεί το “Ρωσικό NATO” και περιλαμβάνει την Αρμενία, τη Λευκορωσία, το Καζακστάν, το Κιργιστάν, τη Ρωσία, και το Τατζικιστάν, όλα πρώην σοβιετικά κράτη.

το χαρτί της ισλαμικής απειλής, ώστε να δικαιολογήσουν την σκληρή διακυβέρνηση τους και να κερδίσουν την υποστήριξη της διεθνούς κοινότητας. Ευρωπαϊκοί κύκλοι υπογραμμίζουν ότι τα καθεστώτα αυτά έχουν σφυρηλατήσει την αντίληψη ότι οι ΗΠΑ και το NATO θα μεριμνήσουν για την ασφάλεια τους, οι οποίες δυνάμεις (ΗΠΑ και NATO) παίζουν έναν σχετικά σταθεροποιητικό ρόλο στην περιοχή, καταβάλλοντας σημαντικά χρηματικά ποσά στα κράτη της Κ. Ασίας για το Βόρειο Δίκτυο Διανομής, στο πλαίσιο της διέλευσης των στρατευμάτων και των προμηθειών στο Αφγανιστάν²⁰. Η παρουσία της Δύσης στην Κ. Ασία επιτρέπει στα εν λόγω καθεστώτα να ελίσσονται μεταξύ Ρωσίας και Κίνας, αποσπώντας, επιπλέον, σημαντικά οικονομικά οφέλη με αποτέλεσμα η Ρωσία να επιδιώκει να εξουδετερώσει την δυτική επιρροή στην περιοχή με πακέτα βοήθειας άνω του 1 δισεκατομμυρίου δολαρίων για το Κιργιστάν και 200 εκατομμυρίων δολαρίων για το Τατζικιστάν, ενώ η Κίνα να δεσμεύεται για την παροχή δάνειων ύψους 10 δισεκατομμυρίων δολαρίων στα κράτη μέλη του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης (SCO)²¹. Χρήματα, που τα καθεστώτα των κεντρο-ασιατικών χωρών, χρησιμοποιούν για να ενισχύσουν τη θέση τους στο εσωτερικό των χωρών τους, ενώ παράλληλα, οι ένοπλες δυνάμεις τους επωφελούνται μέσω των ασκήσεων, που διοργανώνονται, τόσο στο πλαίσιο του NATO, όσο και του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης (SCO). Σε κάθε περίπτωση, η Κ. Ασία δεν είναι ένας παράδεισος σταθερότητας, αλλά μια περιοχή η οποία είναι ήδη ασταθής και αντιμέτωπη με πολυάριθμες εσωτερικές προκλήσεις ασφάλειας, διότι :

- Οι χώρες της περιοχής κυβερνώνται από σκιώδεις και διεφθαρμένες κυβερνήσεις με την εξαίρεση του Κιργιστάν, που φαίνεται να είναι το πλέον φιλελεύθερο από τα πέντε κράτη της Κ. Ασίας, μια και η πλειοψηφία των υπολοίπων βρίσκονται υπό την ηγεσία δικτατόρων, που αναρριχήθηκαν στην εξουσία από τα πρώτα ακόμα χρόνια της ανεξαρτησίας των χωρών αυτών.
- Οι εν λόγω αυταρχικές ηγεσίες, που φιγουράρουν μεταξύ των πλέον καταπιεστικών καθεστώτων, παγκοσμίως, δύνανται να καταστέλλουν την αντιπολίτευση και κάνουν ό,τι περνάει από το χέρι τους, ώστε να παραμένουν στην εξουσία.
- Οι καταπιεστικές ενέργειες των υφιστάμενων καθεστώτων δημιουργούν το κατάλληλο περιβάλλον, για την ανάπτυξη του πολιτικού Ισλάμ

²⁰ Βλ. Ζυγά Ιωάννα, “ Η Αυξανόμενη Γεωπολιτική Σημασία της Κεντρικής Ασίας “, (<http://foreignaffairs.gr/articles/69275/ioanna-zyga/i-ayksanomeni-geopolitiki-simasia-tis-kentrikis-asias>). FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION/ 22/04/2013)
Κατά το έτος 2012, τα τέλη διέλευσης ανήλθαν σε πάνω από 500 εκατ. δολάρια.

²¹Βλ. Ζυγά Ιωάννα, “ Η Αυξανόμενη Γεωπολιτική Σημασία της Κεντρικής Ασίας “, (<http://foreignaffairs.gr/articles/69275/ioanna-zyga/i-ayksanomeni-geopolitiki-simasia-tis-kentrikis-asias>). FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION/ 22/04/2013)
Shanghai Cooperation Organisation (SCO), αποτελεί μια συνεργασία χωρών στον τομέα της Άμυνας, που περιλαμβάνει εκτός της Ρωσίας, της Κίνας και του Ουζμπεκιστάν, το Καζακστάν, το Κιργιστάν, το Τατζικιστάν και αναμένεται Ινδία και Πακιστάν.

Με γνώμονα τα προαναφερθέντα και δεδομένου ότι με τις πρακτικές τους έχουν εξοντώσει την κοσμική αντιπολίτευση, εκτιμάται ότι ο επόμενος ηγέτης θα προέρχεται από ισλαμικούς κύκλους. Εν ολίγοις, οι χώρες αυτές τελούν υπό καθεστώς πολιτικής παράλυσης και η αλλαγή των εν λόγω καθεστώτων, με ειρηνικό ή βίαιο τρόπο, μπορεί να λάβει χώρα, ανά πάσα στιγμή. Η περιοχή μαστίζεται από ένα τοξικό μείγμα κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων, όπου και τα πέντε κράτη βρίσκονται σε περίοπτη θέση στους δείκτες ανεργίας, φτώχειας και κοινωνικής εξαθλίωσης, ενώ η μαζική κοινωνική καταστολή, το αυταρχικό κράτος δικαίου, οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ελευθερίας του λόγου αυξάνουν την λίστα των εσωτερικών προβλημάτων, εντός των οποίων υφίστανται και οι εθνοτικές συγκρούσεις, οι οποίες οφείλονται στην αυθαίρετη διαίρεση των συνόρων της Κ. Ασίας επί περιόδου Σοβιετικής Ένωσης, αυξάνοντας περαιτέρω τις συνθήκες αστάθειας στην εν λόγω περιοχή. Ακόμα πιο σημαντικό είναι το γεγονός ότι τα προηγηθέντα περιστατικά κατέδειξαν με τον πιο περίτρανο τρόπο την αδυναμία των κυβερνήσεων να επιβάλλουν την τάξη, όπως για παράδειγμα, κατά την διάρκεια των βίαιων συγκρούσεων στο Osh/ Κιργιστάν το 2010 μεταξύ Κιργίζιων και Ουζμπέκων, όπου το Κιργιστάν αδυνατώντας να δώσει τέλος στις βιαιοπραγίες, αιτήθηκε τη στρατιωτική επέμβαση της Ρωσίας με αποτέλεσμα να λάβει, ως απάντηση, την αδιαφορία της τελευταίας. Οι συμμορίες του οργανωμένου εγκλήματος και οι οργανώσεις Ισλαμιστών, επιτείνουν, περαιτέρω, την αστάθεια. Αναμφίβολα, οι προαναφερθείσες συνθήκες δύνανται να πυροδοτήσουν κλιμάκωση των εντάσεων τόσο σε εγχώριο όσο και σε διακρατικό επίπεδο μια και αποτελούν γόνιμο έδαφος, για να ευδοκιμήσει το ριζοσπαστικό Ισλάμ. Όπως τονίζει ο Jan Techau²² (Διευθυντής του γραφείου του Carnegie Endowment for International Peace στις Βρυξέλλες) : “η μετάβαση των κρατών αυτών είναι επισφαλής διότι η αστάθεια που τα χαρακτηρίζει θα μπορούσε να τα μετατρέψει σε αποτυχημένα κράτη, όπου ενδεχομένως να λειτουργήσουν ως ασφαλείς παράδεισοι και πόλος έλξης για εξτρεμιστές”.

Ο καθηγητής Frederick Starr²³ (από το Πανεπιστήμιο Johns Hopkins και Διευθυντής του Ινστιτούτου για την Κ. Ασία και τον Καύκασο του ίδιου Πανεπιστημίου), τονίζει ότι: “η κύρια πρόκληση ασφαλείας στην Κ.Ασία μετά το 2014 δεν είναι το πολιτικό Ισλάμ, αλλά το γεγονός ότι η Ρωσία θα έχει το πεδίο ελεύθερο και θα καταβάλλει ενεργές προσπάθειες, για να υπονομεύσει την ανεξαρτησία των κρατών της Κ. Ασίας”.Ενδεικτικό είναι και το γεγονός ότι η Ρωσία έχει ήδη αρχίσει να ασκεί πιέσεις για ενίσχυση της στρατιωτικής παρουσίας της στην περιοχή και πιο συγκεκριμένα, από το 2010, προσπαθεί, ενεργά, να υπογράψει νέα συμφωνία φύλαξης συνόρων με το Τατζικιστάν.Υπενθυμίζεται ότι τα Ρωσικά στρατεύματα, που

²² Βλ. Βλ. Ζυγά Ιωάννα, “ Η Αυξανόμενη Γεωπολιτική Σημασία της Κεντρικής Ασίας “, (<http://foreignaffairs.gr/articles/69275/ioanna-zyga/i-ayksanomeni-geopolitiki-simasia-tis-kentrikis-asias>). FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION/ 22/04/2013)

²³ Βλ. Βλ. Ζυγά Ιωάννα, “ Η Αυξανόμενη Γεωπολιτική Σημασία της Κεντρικής Ασίας “, (<http://foreignaffairs.gr/articles/69275/ioanna-zyga/i-ayksanomeni-geopolitiki-simasia-tis-kentrikis-asias>). FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION/ 22/04/2013)

προηγούμενως εκτελούσαν χρέη συνοριοφυλάκων στα 1.400 χλμ. συνόρων μεταξύ Τατζικιστάν και Αφγανιστάν μετέφεραν τον έλεγχο των συνόρων στο Τατζικιστάν. Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι η Ρωσία ανανέωσε ήδη τη συμφωνία για την παραμονή των στρατευμάτων της στο Κιργιστάν για 30 ακόμα έτη. Ο απώτερος στόχος της Ρωσίας είναι να καταστήσει τα σύνορα των πρώην σοβιετικών δημοκρατιών ως μια αμυντική περίμετρο της χώρας. Η δραστηριότητα των ξένων δυνάμεων στην Κ. Ασία, με εξέχουσες τις Ρωσία, ΗΠΑ, Κίνα και Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι τέτοια που ορισμένοι μελετητές κάνουν λόγο για ένα νέο “Μεγάλο Παίγνιο”, αναφερόμενοι στην αντιπαλότητα μεταξύ της Τσαρικής Ρωσίας και της Βρετανικής Αυτοκρατορίας, αμφότερες να ανταγωνίζονταν να προωθήσουν τα συμφέροντά τους στην Κ. Ασία σε ένα παίγνιο μηδενικού αθροίσματος, όπου τα κέρδη της μίας μεταφράζονταν σε απώλειες για την άλλη. Ωστόσο, σε αντίθεση με το παίγνιο του 19ου αιώνα, σήμερα οι παίκτες στην στρατηγική σκακιέρα της Κ. Ασίας, όχι μόνο είναι πολυάριθμοι, αλλά περιλαμβάνουν και τις ίδιες τις χώρες της Κ. Ασίας, οι οποίες παίζουν με δικούς τους όρους και στόχους, εκμεταλλευόμενες τις διεθνοπολιτικές αναγκαιότητες, που διαμορφώθηκαν μετά τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου και το ενδιαφέρον, που δείχνουν προς αυτές οι εξωτερικές δυνάμεις, στοχεύοντας :

- Να καθιερώσουν την ισχύ τους, εγχωρίως.
- Να κερδίσουν την ανοχή της διεθνούς κοινότητας απέναντι στον αυταρχισμό τους.
- Να σπάσουν το μονοπώλιο της Ρωσικής επιρροής στις πρώην σοβιετικές χώρες.

Αξιοσημείωτο είναι και το γεγονός ότι το Ουζμπεκιστάν απομάκρυνε, χωρίς δεύτερη σκέψη το 2005, τις ΗΠΑ από την επιχειρησιακή βάση, που διατηρούσαν στο Khanabad/Αφγανιστάν, όταν η Αμερικανική κυβέρνηση άσκησε δριμεία κριτική κατά του καθεστώτος Islom Abdug‘aniyevich Karimov μετά την αιματηρή καταστολή των επεισοδίων στην πόλη Antizan/Ουζμπεκιστάν²⁴, όπως, και το παράδειγμα του Κιργιστάν, που απέσπασε ένα δάνειο 2 δις εκατομμυρίων δολαρίων από την Ρωσία, αφού ξεκίνησε να εκτοξεύει απειλές για το κλείσιμο της αμερικανικής βάσης στο Manas/Κιργιστάν,, αλλά εν τέλει επέτρεψε στις ΗΠΑ να χρησιμοποιήσουν την βάση, μετά την συμφωνία των δυο πλευρών, για αύξηση του μισθώματος, από 17.4 εκατομμύρια δολάρια σε 60 εκατομμύρια δολάρια²⁵, ετησίως.

²⁴ Βλ. Ζυγά Ιωάννα, ‘‘ Η Αυξανόμενη Γεωπολιτική Σημασία της Κεντρικής Ασίας ‘’, (<http://foreignaffairs.gr/articles/69275/ioanna-zyga/i-ayksanomeni-geopolitiki-simasia-tis-kentrikis-asias> FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION/ 22/04/2013)

²⁵ Βλ. Ζυγά Ιωάννα, ‘‘ Η Αυξανόμενη Γεωπολιτική Σημασία της Κεντρικής Ασίας ‘’, (<http://foreignaffairs.gr/articles/69275/ioanna-zyga/i-ayksanomeni-geopolitiki-simasia-tis-kentrikis-asias> FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION/ 22/04/2013)

5.4 Συμπέρασμα

Κατόπιν τούτων, συνάγεται το συμπέρασμα ότι, η φτωχογειτονιά του μωσαϊκού των εθνοτήτων-θρησκειών των κρατών της Κ. Ασίας με τους πλούσιους πλουτοπαραγωγικούς πόρους δεν είναι ένας παράδεισος σταθερότητας-ασφάλειας και απαιτούνται κατάλληλοι χειρισμοί, προκειμένου να ξεριζωθεί ο ισλαμικός φονταμενταλισμός, που χρησιμοποιεί την εν λόγω περιοχή ως ανθρώπινη δεξαμενή στελέχωσης των μάχιμων τμημάτων του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους.

6. ΚΕΦΑΛΛΑΙΟ “Γ”: ΙΣΛΑΜΙΚΟΣ ΦΟΝΤΑΜΕΤΑΛΙΣΜΟΣ ΣΤΑ ΚΡΑΤΗ ΤΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΨΥΧΡΟΠΟΛΕΜΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ.

6.1 Γενικά

Με τον όρο Καύκασος εννοούμε την περιοχή, που βρίσκεται μεταξύ της Κασπίας θάλασσας και του Ευξείνου Πόντου, η οποία, αν και άγονη, διαδραματίζει το “μήλον της έριδος” για τους δρώντες του παγκόσμιου συστήματος, διότι αποτελεί τη μοναδική λύση, για το πέρασμα των οδών του πετρελαίου προς τον Εύξεινο Πόντο και τη Μεσόγειο. Η περιοχή απαρτίζεται από τα κράτη: Αζερμπαϊτζάν, Γεωργία, Αρμενία, Αμπχαζία, Ναγκόρνο-Καραμπάχ και Νότια Οσσετία καθώς και Ρωσικός Βόρειος Καύκασος.

6.2 Γεωγραφική Ανάλυση των Κρατών του Καυκάσου

Αζερμπαϊτζάν

Το μεγαλύτερο κράτος του Καυκάσου με τεράστια ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια (θεωρείται το “Ντουπάι της Ευρασίας”), η οικονομία του στηρίζεται σε φυσικούς πλουτοπαραγωγικούς πόρους (άφθονο πετρέλαιο και φυσικό αέριο) και ο πληθυσμός των 9,5 εκατομμυρίων περίπου, αποτελείται κυρίως από Αζέρους και Αρμένιους. Συνορεύει με τον Ρωσικό Βόρειο Καύκασο και δυτικά υφίσταται η Κασπία Θάλασσα και ακολούθως το Ιράν, το Ναγκόρνο-Καραμπάχ, η Αρμενία, η Γεωργία καθώς και η Τουρκία (λόγω της αυτόνομης περιοχής, Ναχτσιβάν). Επικρατούσα θρησκεία είναι ο μουσουλμανισμός (κυρίως Σίιτες) σε ποσοστό 93% του πληθυσμού και περίπου 3% είναι Χριστιανοί.

Γεωργία

Το δεύτερο μεγαλύτερο κράτος στην περιοχή με πεδινές εκτάσεις και οικονομία που στηρίζεται στην γεωργία, κτηνοτροφία και στην αλιεία (όπως η καλλιέργεια φυκιών), του οποίου ο πληθυσμός των 4 εκατομμυρίων περίπου, αποτελείται κυρίως από Γεωργιανούς (84%) και οι υπόλοιποι είναι Αζέροι (6,5%), Αρμένιοι (5,7%) και Ρώσοι (1,5%) καθώς και ένα μικρό ποσοστό Ελλήνων (περιοχή της Τσάλκας). Συνορεύει με τον Ρωσικό Βόρειο Καύκασο και τη Ν.Οσσετία, το Αζερμπαϊτζάν, την Αρμενία, τη Τουρκία και δυτικά υφίσταται η Μαύρη Θάλασσα και η Αμπχαζία. Επικρατούσα θρησκεία είναι ο χριστιανισμός (Ορθόδοξοι) σε ποσοστό 84% ενώ ο υπόλοιπος πληθυσμός είναι 10% μουσουλμάνοι, 4% Αρμένιοι-Γρηγοριανοί και το 2% Ρωμαιο-καθολικοί, μάρτυρες του Ιεχωβά και Μορμόνοι.

Αρμενία

Περίκλειστο ορεινό κράτος, προικισμένο με φυσικούς πλουτοπαραγωγικούς πόρους (άνθρακα, χαλκό, ψευδάργυρο, χρυσό, μόλυβδο και μικρά αναξιοποίητα κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου), έχοντας ως κύρια πηγή ενέργειας τα υδροηλεκτρικά έργα, του οποίου ο πληθυσμός των 3 εκατομμυρίων περίπου, αποτελείται κυρίως Αρμένιους (97,9%) και Γεζίτες (1,3%) καθώς και μικρές εθνότητες, όπως Ασσύριοι, Ουκρανοί, Έλληνες, Κούρδοι, Γεωργιανοί και Λευκορώσοι. Συνορεύει με τη Γεωργία, Αζερμπαϊτζάν, το Ναγκόρνο-Καραμπάχ, το Ιράν και την Τουρκία. Αποδέχεται την ανεξιθρησκεία και το 90% του πληθυσμού είναι χριστιανοί (Ορθόδοξοι) ενώ ο υπόλοιπος πληθυσμός είναι αιρετικοί Χριστιανοί και ένα ελάχιστο ποσοστό είναι μουσουλμάνοι Σουνίτες (1,3%), από τους Γεζίτες.

Αμπχαζία

Ένα ακόμη κράτος, προικισμένο με φυσικούς πλουτο-παραγωγικούς πόρους (άνθρακα, τύρφη, δολομίτη, μάρμαρο, γρανίτη, ασβεστόλιθο, βαρύτη, μόλυβδο, άργυρο και μικρά κοιτάσματα πετρελαίου και φυσικού αερίου) και πλούσια γεωργική παραγωγή, του οποίου ο πληθυσμός των 240 χιλιάδων περίπου αποτελείται κατά το ήμισυ από Αμπχάζιους καθώς και λοιπές μειονότητες, όπως, Αρμένιοι, Ρώσοι, Γεωργιανοί (κατά το εγγύς παρελθόν υφίστανται και Έλληνες). Συνορεύει με την Ρωσία, τον Βόρειο Ρωσικό Καύκασο και την Γεωργία καθώς και την Μαύρη Θάλασσα. Αποδέχεται την ανεξιθρησκεία και το 70% του πληθυσμού είναι χριστιανοί (Ορθόδοξοι) ενώ ο υπόλοιπος πληθυσμός είναι μουσουλμάνοι (16%), καθολικοί(4%), ειδωλολάτρες(5%) και ιουδαϊστές (2-5%).

Ναγκόρνο-Καραμπάχ και Νότια Οσσετία

Είναι περικλειστές περιοχές του Καυκάσου, που δεν έχουν αναγνωριστεί, ακόμη, διεθνώς και βρίσκονται σε μια συνεχή ένοπλη διαπάλη για την ανεξαρτησίας τους, από το Αζερμπαϊτζάν και τη Γεωργία, αντίστοιχα. Πρεσβεύουν το χριστιανισμό(Ορθόδοξο) και υφίστανται σε μικρά ποσοστά χριστιανοί(Γρηγοριανοί) καθώς και μουσουλμάνοι (κυρίως Σίιτες).

Ρωσικός Βόρειος Καύκασος

Αποτελεί τη μεγαλύτερη εδαφική έκταση του Καυκάσου με την αντίστοιχη οροσειρά και τις γύρω πεδιάδες, που έχει μεγάλη οικολογική σημασία. Ο πληθυσμός αποτελείται από ένα μωσαϊκό εθνοτήτων και θρησκευτικών αιρέσεων, εκ των υφιστάμενων κρατών της (Κράι Κρασνοντάρ, Κράι Σταυρούπολης, Αντιγκέα, Καλμίκια, Καρατσάι-Τσερκεσία, Καμπαρντίνο-Μπαλκάρια, Β.Οσσετία, Ινγκουσετία, Τσετσενία και Νταγκεστάν).

6.3 Ισλαμισμός κατά τη Μεταψυχροπολεμική Περίοδο στον Καύκασο.

Το φάντασμα της τρομερής οργάνωσης της Μέσης Ανατολής, το αυτοαποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος, μετά την Κ. Ασία καταδιώκει και το Βόρειο Καύκασο με εξέχουσα μορφή τον Abutdin Khanmagomedov και μια ομάδα γύρω από αυτόν, που έχουν δηλώσει πίστη στο Ισλαμικό κράτος και βρίσκονται πίσω από πολλές τρομοκρατικές επιθέσεις²⁶. Κύριο ριζοσπαστικό ισλαμικό κίνημα στην περιοχή είναι το τοπικό “Εμιράτο του Καυκάσου”²⁷, το οποίο δημιουργήθηκε από τα πιο εξτρεμιστικά στοιχεία που πολέμησαν την Ρωσία στην Τσετσενία και το Νταγκεστάν στη δεκαετία του '90, μάλιστα ο επίσημος εκπρόσωπος του Ισλαμικού Κράτους έχει ανακοινώσει τη δημιουργία ενός ξεχωριστού βραχίονα στον Βόρειο Καύκασο. Η ελκυστικότητα του Ισλαμικού Κράτους βρίσκεται στο γεγονός ότι οι ισλαμιστές στον Βόρειο Καύκασο μπορούν να πουν πως δεν υπάρχουν πλέον απλοί περιφερειακοί παράγοντες, αλλά παγκόσμιοι τζιχαντιστές. Ελπίζουν σε μια παρόμοια οικονομική στήριξη από το εξωτερικό με αυτή που έλαβαν στη δεκαετία του 1990 οι Τσετσένοι αυτονομιστές, αλλά δεδομένων των τρεχουσών οικονομικών προβλημάτων του Ισλαμικού Κράτους, αυτό είναι απίθανο να συμβεί. Το “Εμιράτο του Καυκάσου” μπορεί να έχασε το κύρος του και να βρίσκεται σε κρίση, αλλά είναι απίθανο το Ισλαμικό Κράτος να το αντικαταστήσει ποτέ πλήρως, καθώς πολλοί τοπικοί μαχητές δεν θέλουν να υποβληθούν σε ξένη ηγεσία. Μάλιστα, υπήρξαν πολλές εντάσεις στις τάξεις των Τσετσένων ανταρτών, με τους ντόπιους Τσετσένους να αντιπαθούν τους νεοφερμένους Άραβες, τους οποίους θεωρούν ότι, είναι “κακοί μουσουλμάνοι”.

Η προφανής παρέμβαση του Ισλαμικού Κράτους στον Βόρειο Καύκασο είναι απλώς ένα ακόμη επεισόδιο στην πολυτάραχη ιστορία του, που εκμεταλλεύεται το ιδεολογικό υπόβαθρο του Ισλάμ για την προσέλκυση θρησκευτικών μνηστήρων. Η εξάπλωση του ριζοσπαστικού Ισλάμ στον Βόρειο Καύκασο αποτελεί την αντίδραση στα διάφορα άλυτα κοινωνικό-οικονομικά προβλήματα, στη διαφθορά και στα βίαια μέτρα που λαμβάνουν οι τοπικές αυτοανακηρυχθείσες κυβερνήσεις, για να καταστείλουν κάθε είδους Ισλαμικής διαφωνίας, όπως στο Ουζμπεκιστάν, που δρα η θρησκευτική εξτρεμιστική οργάνωση “Hizb ut-Tahrir”²⁸, η οποία παρά τις υφιστάμενες απαγορεύσεις, έχει αυξήσει την επιρροή της, ή στην

²⁶ Βλ. Malashenko Alexey “Islamic State Menaces Dagestan” /GARNEGIE MOSCOW CENTER (<http://carnegie.ru/commentary/21/1/2016>)

²⁷ Βλ. Malashenko Alexey “Islamic State Menaces Dagestan”/ GARNEGIE MOSCOW CENTER (<http://carnegie.ru/commentary/21/1/2016>)

Ηγέτης του Εμιράτου φέρεται ο 46χρονος Ντόκου Ουμάροφ που πολεμά τη Ρωσία από τότε που ξεκίνησε ο πόλεμος στην Τσετσενία, στις αρχές της δεκαετίας του '90, με στόχο την απελευθέρωση της περιοχής του Βόρειου Καυκάσου και την εγκαθίδρυση ενός Ισλαμικού χαλιφάτου. Φημολογείται ότι έχει πεθάνει.

²⁸ Βλ Χατζήγιάννου Ευθύμιος, “ Το ισλαμικό χαλιφάτο γίνεται ολοένα και μεγαλύτερη απειλή για την Ρωσία και τις γειτονικές της χώρες στην περιοχή του Καυκάσου” (<http://www.elliniki-gnomi.eu/to-islamiko-chalifato-ginete-oloena-ke-megaliteri-apili-gia-tin-rosia-ke-tis-gitonikes-tis-chores-stin-periochi-tou-kafkasou/04/05/2015>).

Δημοκρατία της Καμπαρντινο-Μπαλκαρίας, που δρα η οργάνωση “Dzamaat”²⁹, από το 1998 ή στη Γεωργία η «Yarmukr»³⁰ από το 2002 με εμπειροπόλεμους Τσετσενούς, δεικνύοντας ότι ο Καύκασος καταλαμβάνει ιδιαίτερη θέση στον γεωγραφικό ορίζοντα του Ισλαμικού Κράτους, μια και υφίστανται πολλοί πολέμαρχοι, οι οποίοι, αναπάσα στιγμή, επιθυμούν να ξεκινήσουν έναν πόλεμο εναντίον της Ρωσίας³¹, ως εκδίκηση για τα πάθη του παρελθόντος. Οι μαχητές του Ισλαμικού Κράτους στην περιοχή του Βόρειου Καυκάσου αποτελούν ένα σκληρό, ανθεκτικό αλλά και ίσως υποτιμημένο Ισλαμιστικό πυρήνα, εγγύς της Ρωσίας, καθώς ιστορικά η προς δυσμάς εξάπλωση του Ισλάμ, κατά τον 7ο, 8ο, 9ο αιώνα μ.Χ., σταμάτησε κάπου εκεί (ευρύτερη περιοχή Καυκάσου).

Τα κινήματα του Ισλαμικού Κράτους, τα τελευταία έτη, επιδιώκουν να μετατρέψουν την εν λόγω περιοχή σε αμιγώς ισλαμική, χρησιμοποιώντας ως βασικό δομικό υλικό τα αρχέγονα κείμενα του Ισλάμ, που για τους παραδοσιακούς πιστούς αποτελούν μια θεία εντολή. Διδάσκουν ότι χρειάζεται ένας επίπονος αγώνας, για να νικηθεί, τόσο ο εσωτερικός εχθρός (ήτοι οι αποστάτες του Ισλάμ), όσο και ο εξωτερικός (ήτοι οι πολιτιστικές δυτικές επιδράσεις). Αντιλήψεις που υπήρχαν από δεκαετίες, αλλά την τελευταία εικοσαετία απέκτησαν πολλούς και φανατικούς οπαδούς και μάλιστα νεαρής ηλικίας, λόγω των άσχημων κοινωνικών και οικονομικών συνθηκών, που δεν εξαλείφθηκαν από τα διάφορα προγράμματα ανάπτυξης των κρατών τους. Οι ιδέες των φανατικών φονταμενταλιστών, δίδουν νόημα - έστω και λανθασμένο - στην επίγεια ζωή των εύπλαστων νέων, άγοντας την νέα γενιά σε μηδενιστικές ατραπούς, για μια επίζηλη θέση στον παράδεισο. Βέβαια, η εξάπλωση των κινήματων δεν συντελείται μόνο με την εμφύτευση των πατρογονικών ιδεωδών αλλά προβαίνει και στην προσφορά υπηρεσιών, προκειμένου να καλύψει σε σημαντικό βαθμό τις βασικές ανάγκες των πτωχών λαϊκών μαζών, που έχουν παραμεληθεί, από το εκάστοτε επίσημο κράτος. Έτσι, οι οργανώσεις προσφέρουν ένα δίκτυο υπηρεσιών στους μουσουλμάνους πολίτες, που περιλαμβάνει σίτιση, βασική εκπαίδευση και μύηση στις πολεμικές τέχνες. Υπηρεσίες, που όσο και αν φαίνονται ασήμαντες είναι κάτι παραπάνω από σημαντικές για τους εξαθλιωμένους κατοίκους της περιοχής, διότι δίδουν διέξοδο στην καθημερινότητάς τους. Κατάσταση πολυσύνθετη, την οποία το εξτρεμιστικό Ισλάμ αποπειράται να διαχειριστεί και να εκμεταλλευθεί κατάλληλα, ώστε να δημιουργήσει ένα ενιαίο και συνάμα ισχυρό αντιρωσικό κίνημα.

²⁹ Βλ. Matveev Anna, “The North Caucasus: Russia's Fragile Borderland, The Royal Institute Of International Affairs, London, 1999, σελ. 82, 84, 87”

³⁰ Βλ. Matveev Anna, “The North Caucasus: Russia's Fragile Borderland, The Royal Institute Of International Affairs, London, 1999, σελ. 84, 87”

³¹ Βλ. Χατζηϊωάννου Ευθύμιος, “ Το ισλαμικό χαλιφάτο γίνεται ολοένα και μεγαλύτερη απειλή για την Ρωσία και τις γειτονικές της χώρες στην περιοχή του Καυκάσου” (<http://www.elliniki-gnomi.eu/to-islamiko-chalifato-ginete-oloena-ke-megaliteri-apili-gia-tin-rosia-ke-tis-gitoni-kes-tis-chores-stin-periochi-tou-kafkasou-04/05/2015>).

6.4 Συμπέρασμα

Κατόπιν των προαναφερθέντων, συνάγεται το συμπέρασμα ότι, και η φτωχογειτονιά του μωσαϊκού των εθνοτήτων-θρησκειών των κρατών του Καυκάσου με τις σύγχρονες "οδούς του μεταξιού"(λόγω υδρογονανθράκων) δεν είναι ένας ακόμη παράδεισος σταθερότητας-ασφάλειας και απαιτεί ιδιαίτερους χειρισμούς, προκειμένου να ξεριζωθεί ο αναδυόμενος ισλαμικός φονταμενταλισμός, που χρησιμοποιεί το ανθρώπινο δυναμικό της εν λόγω περιοχής στις τάξεις του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους, λόγω του παρελθοντικού μίσους κατά της Ρωσίας.

7. ΚΕΦΑΛΛΑΙΟ “Δ”: Η “ΓΕΙΤΟΝΙΑ” ΤΗΣ Κ.ΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΥΚΑΣΟΥ.

7.1 Γενικά

Στις 19 Δεκεμβρίου 1991, η Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων Κρατών (ΚΑΚ) ιδρύεται από τις στάχτες της Σοβιετικής Ένωσης στην οποία εισχώρησαν τα κράτη της Κ. Ασίας, με τη Ρωσία να είναι το ηγετικό κράτος. Σύντομα, όμως οι αρχικές προσδοκίες για αμυντική και πολιτική συνεργασία διαψεύστηκαν καθώς οι περισσότερες δημοκρατίες, διαπίστωσαν τον αργό ρυθμό των εξελίξεων εντός του θεσμού, οπότε στράφηκαν στην ανάπτυξη διμερών σχέσεων με τους γείτονες τους, όπως τη Κίνα, τη Τουρκία, το Ιράν αλλά και την Ευρωπαϊκή Ένωση, πλην των βασικών μελών της Κοινοπολιτείας, όπως η Ουκρανία και το Καζακστάν, που επιμένουν για λόγους γοήτρου στη διατήρηση της, ενώ η πορεία των πραγματικών γεγονότων συνηγορεί προς την αντίθετη κατεύθυνση. Κατάσταση εμφανίζουσα, τόσο από τις ενδεικτικές επικρίσεις της Γεωργίας για την αδυναμία της Κοινοπολιτείας να προτείνει λύσεις στην προσπάθεια διευθέτησης του προβλήματος στην Αμπχαζία, όσο και από τους προβληματισμούς των λοιπών κρατών για το ρόλο της Ρωσίας με επίκεντρο τον αποτελεσματικό έλεγχο των ενεργειακών αποθεμάτων και του ορυκτού πλούτου της Κασπίας. Έτσι, αν ο έλεγχος της παραγωγής είναι μία πλευρά του γεωπολιτικού παιγνίου, η μεταφορά του πετρελαίου είναι η άλλη, και τούτο διότι τρεις από τις πετρελαιοπαραγωγές χώρες της Κ. Ασίας (Αζερμπαϊτζάν, Καζακστάν, Τουρκμενιστάν) δεν έχουν δίοδο προς στη θάλασσα, οπότε, αναγκαστικά, οι πετρελαιοπαραγωγοί θα πρέπει να καταφύγουν σε άλλες χώρες, πριν καταλήξουν στη Δύση, έχοντας ως δεδομένο, ότι οι χώρες που θα διασχίζονται από τους πετρελαιοαγωγούς θα εξασφαλίσουν μία σίγουρη πηγή ενέργειας, χρήματα και πολιτική επιρροή με αποτέλεσμα ο καθορισμός των οδών για τη μεταφορά του πετρελαίου προς τη Δύση να έχει γίνει αντικείμενο σκληρού ανταγωνισμού επί των κάτωθι διαφαινόμενων ενεργειακών οδών³²:

- Βόρεια Οδός

Επισκευή και ανακατασκευή του υπάρχοντος δικτύου αγωγών από το Τένκιζ μέχρι το Νοβοροσίσκ με πιο σημαντική τη διαδρομή Μπακού-Νοβοροσίσκ, μέσω της πρωτεύουσας της Τσετσενίας, Γκρόσνι. Η λύση αυτή εξυπηρετεί τους Ρώσους, αλλά προβληματίζει έντονα η εστία έντασης της Τσετσενίας.

- Ανατολική Οδός

Επισκευή και ανακατασκευή του υπάρχοντος δικτύου αγωγών από το Μπακού, το οποίο, μέσω του υπεδάφους της Γεωργίας, καταλήγει στο

³² Βλ Fishelson James, “ The Geopolitics of Oil Pipelines in Central Asia”
(http://sras.org/geopolitics_of_oil_pipelines_in_central_asia/ THE SCHOOL OF RUSSIAN AND ASIAN STUDIES -12/12/2007).

Μπατούμι, ένα λιμάνι της Γεωργίας στον Εύξεινο Πόντο. Ανασταλτικό παράγοντα σ' αυτή τη λύση αποτελούν οι συνεχείς, τοπικές, αιματηρές συγκρούσεις.

- **Νότια Οδός**

Ο τρίτος, και επίμαχος αγωγός, που θα ξεκινάει από το Μπακού, θα διέρχεται από το υπέδαφος της Γεωργίας και θα εισέρχεται στην Τουρκία, όπου θα καταλήγει, στο μεσογειακό λιμάνι Τζεϊχάν, ως εναλλακτική λύση και εν αναμονή του παραπάνω πετρελαιοαγωγού είναι ο αγωγός Μπακού – Σούτσα.

Κάθε μια από τις ανωτέρω λύσεις υποστηρίζεται από τα μέρη, από τα οποία θα διέρχεται ο αγωγός και, όπως είναι φυσικό, υποδαυλίζεται από τα θιγόμενα μέρη, ενώ παράλληλα το αυτοαποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος παρακολουθεί, εκ του σύνεγγυς, τα τεκταινόμενα. Έτσι, η Τουρκία, προφασιζόμενη οικολογικές ευαισθησίες, αντιτίθεται στη βόρεια και ανατολική λύση, απειλώντας ότι θα ελαττώσει τη διέλευση πετρελαιοφόρων από τα στενά του Βοσπόρου, για περιορισμό της οικολογικής ρύπανσης, ομοίως, η ανατολική και η νότια λύση, θίγουν άμεσα τα συμφέροντα της Ρωσίας, καθώς συρρικνώνεται περαιτέρω η σφαίρα επιρροής της στην περιοχή με αποτέλεσμα η Ρωσία να κατηγορεί ανοιχτά την Τουρκία ότι βρίσκεται πίσω απ' τη τσετσενική τρομοκρατία, ενώ η κυβέρνηση των ΗΠΑ έχει ταχθεί ανοικτά υπέρ της νότιας λύσης, αναβαθμίζοντας το ρόλο της Τουρκίας και πλήττοντας ανεπανόρθωτα το ρωσικό μονοπώλιο στη διακίνηση του πετρελαίου της Κασπίας.

Η νότια οδός, εξαρχής των συζητήσεων, ήταν ίσως η πιο επικρατέστερη, όμως μια σειρά γεγονότων και διεθνών εξελίξεων, έχουν κάνει τους μεγαλοεπενδυτές να αναθεωρήσουν τις απόψεις τους, όπως η πολιτική κατάσταση στην Τουρκία με τα πολλά προβλήματα, ένα από τα οποία είναι και το κουρδικό ζήτημα, ιδιαίτερα στα εδάφη από τα οποία θα περνούσε ο αγωγός. Βέβαια, υφίσταται και το παραμελημένο Ιράν με το ήδη υπάρχον δίκτυο αγωγών και την έξοδο στον Περσικό Κόλπο, υπερτερώντας της διοχέτευσης του πετρελαίου της Κασπίας στη Μεσόγειο.

7.2 Οι Δρώντες του Παγκόσμιου Υπερσυστήματος

ΗΠΑ

Την επομένη της κατάρρευσης της Σοβιετικής Ένωσης, η πολιτική των ΗΠΑ απέναντι στα νέα ανεξάρτητα κράτη της περιοχής είχε ως στόχο να εκδημοκρατίσει και να αναπτύξει οικονομικά τα κράτη της Κ. Ασίας και του Καυκάσου καθώς και να αντιμετωπίσει, παράλληλα, μία σειρά από διασυνοριακές απειλές, όπως την εξάπλωση των όπλων μαζικής καταστροφής (που τα νέα κράτη κληρονόμησαν από την Σοβιετική Ένωση). Μετά την 11η Σεπτεμβρίου, η σημασία της περιοχής για την Ουάσιγκτον εκτοξεύτηκε απότομα στο πλαίσιο της στρα-

τιωτικής επιχείρηση στο Αφγανιστάν, καθώς όλα τα κράτη προσέφεραν την υποστήριξή τους στην Επιχείρηση Διαρκής Ελευθερία (Operation Enduring Freedom)³³ και στις δυνάμεις της Νατοϊκής ISAF. Ο ακρογωνιαίος λίθος της αμερικανικής πολιτικής, μετά τα τρομοκρατικά χτυπήματα, έχει ως κύριο στόχο την διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών της Κ. Ασίας με τις ΗΠΑ και τους συμμάχους της, στο NATO. Μάλιστα, ο τομέας της ασφάλειας φάνηκε να μονοπωλεί την ατζέντα των ΗΠΑ σε βαθμό, που κατηγορήθηκε ότι θυσίασε την προώθηση των δημοκρατικών αξιών εις βάρος των στρατηγικών σχεδιασμών στον τομέα της ασφάλειας. Η σημασία της Κ. Ασίας για την επιχείρηση στο Αφγανιστάν αντικατοπτρίζεται και στο ότι οι ΗΠΑ βλέπουν την Κ. Ασία ως μέρος ενός συνόλου που αποτελείται από τη Κ. Ασία και περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και το Αφγανιστάν και το Πακιστάν. Το γεγονός ότι οι ΗΠΑ βλέπουν τις χώρες αυτές ως ένα ενιαίο γεωγραφικό σύνολο εμφανίζεται και στην ακολουθούμενη στρατηγική του 2011³⁴ (γνωστή με τον τίτλο “New Silk Road” της τότε Υπουργού Εξωτερικών Χίλαρυ Κλίντον), η οποία ουσιαστικά πρεσβεύει ότι η μακροχρόνια σταθερότητα στην ευρύτερη περιοχή εξαρτάται από την οικονομική ανάπτυξη.

Ρωσία

Συγκριτικά με τις άλλες δυνάμεις που εμπλέκονται στην ευρύτερη περιοχή, η Ρωσία έχει ένα σχετικό γεωστρατηγικό προβάδισμα, λόγω του σοβιετικού της παρελθόντος, και των πολιτικών, πολιτισμικών, και οικονομικών σχέσεων που διατηρεί με τις χώρες της περιοχής. Ταυτόχρονα, για τους ίδιους λόγους, είναι αυτή που επηρεάζεται περισσότερο από τις εξελίξεις στην περιοχή από κάθε άλλη δύναμη, διότι τα πάλαι ποτέ εδάφη της Σοβιετικής Ένωσης αποτελούν μια παραδοσιακή σφαίρα επιρροής (όπως έχει δηλώσει δημόσια και ο πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν), μια και η εν λόγω περιοχή είναι πλούσια σε ενεργειακούς πόρους, δίνοντας τη δυνατότητα στην Ρωσία να χρησιμοποιεί το φτηνό τουρκμενικό φυσικό αέριο, για να ικανοποιήσει τις εγχώριες ανάγκες της και να εξάγει το ρωσικό φυσικό αέριο σε υψηλότερες τιμές στις αγορές του εξωτερικού. Επιπρόσθετα, η περιοχή της Κ. Ασίας χρησιμεύει ως μια ουδέτερη ζώνη (buffer zone), ήτοι μία περίμετρο ασφαλείας κατά των πηγών αστάθειας στα νότια σύνορα της, που μπορούν να προέλθουν από χώρες, όπως το Αφγανιστάν ή το Πακιστάν. Συνάμα, η Κ. Ασία αποτελεί τον μεγαλύτερο δίαυλο μεταφοράς ναρκωτικών στην ρωσική επικράτεια, που για τους ισλαμιστές είναι ένας εύκολος τρόπος, για να μπορούν να εισέλθουν στην Ρωσία, που βρίσκεται ήδη αντιμέτωπη με αυτονομιστές και με

³³ Βλ. Παπασταυρίδης Ευθύμιος, “Η χρήση βίας από τις ΗΠΑ στο Αφγανιστάν κατά το διεθνές δίκαιο”, εκδ. ΣΑΚΚΟΥΛΑ, Αθήνα 2004, σ. 21

Η επιχείρηση Operation Enduring Freedom (OEF) εντάσσεται στο ευρύτερο πλαίσιο του παγκόσμιου πολέμου κατά της τρομοκρατίας, που αναπτύχθηκε στο Αφγανιστάν και μετέπειτα στο Ιράκ με στόχο την εξάρθρωση της Αλ-Κάιντα και την πτώση του καθεστώτος των Ταλιμπάν.

³⁴ Βλ. Ζυγά Ιωάννα, “Η Αυξανόμενη Γεωπολιτική Σημασία της Κεντρικής Ασίας”, (<http://foreignaffairs.gr/articles/69275/ioanna-zyga/i-ayksanomeni-geopolitiki-simasia-tis-kentrikis-asias>) FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION/ 22/04/2013)

υποστηρικτές του πολιτικού Ισλάμ στις Δημοκρατίες της Ιγκουσετίας, της Τσετσενίας και του Νταγκεστάν στον Βόρειο Καύκασο. Κατάσταση, που άγει τη Ρωσία να διατηρεί στρατιωτικές δυνάμεις στο Κιργιστάν, το Καζακστάν και το Τατζικιστάν, όπου οι περίπου 6.000 στρατιώτες αποτελούν την μεγαλύτερη στρατιωτική παρουσία εκτός των συνόρων της Ρωσίας³⁵. Έτσι, στην προσπάθεια της να επαναφέρει τον ηγεμονικό ρόλο της στη περιοχή, η Ρωσία προωθεί μία σειρά περιφερειακών πρωτοβουλιών, όπως ο Οργανισμός Συλλογικής Ασφάλειας(CSTO), η Ευρασιατική Συμμαχία, η Ευρασιατική Οικονομική Κοινότητα και η τελωνειακή ένωση Ρωσίας, Καζακστάν και Λευκορωσίας, παρόλα αυτά, η επιρροή της φθίνει με την εμπλοκή των νέων ισχυρών παικτών στην Κ. Ασία, όπως της Κίνας.

Ο συνδυασμός της οικονομικής δύναμης της Κίνας και της πρακτικής της (μη ανάμειξη στα «του οίκου» των κυβερνήσεων της Κ. Ασίας) την καθιστά πιο ελκυστικό εταίρο από την Ρωσία με τις νεοιμπεριαλιστικές της προθέσεις, αλλά και από τις ΗΠΑ και την Ευρωπαϊκή Ένωση, των οποίων η πολιτική συνδέεται με την προώθηση μιας ατζέντας δυτικών αξιών. Πρέπει, λοιπόν, να σημειωθεί ότι στο πλαίσιο αυτό, ο Οργανισμός Συνεργασίας της Σαγκάης (SCO), έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς ουσιαστικά δεν πρόκειται για έναν στρατηγικό άξονα συνεργασίας μεταξύ του Κινεζικού Δράκου και της Ρωσικής Αρκούδας, αλλά για μια ρεαλιστική συνεργασία συμφέροντος, που στόχο έχει να λειτουργήσει, ως μοχλός εξισορρόπησης της Δυτικής παρουσίας-επιρροής στη περιοχή. Το γεγονός ότι η Ρωσία δεν συμβιβάζεται με την νέα δυναμική ισχύος στην μετα-σοβιετική Κ. Ασία, αντικατοπτρίζεται στην σθεναρή αντίθεση της στην προοπτική μόνιμης παρουσίας Δυτικών στρατευμάτων στην περιοχή, θέση η οποία θεσμοθετήθηκε με απόφαση του Οργανισμού Συλλογικής Ασφάλειας (CSTO) που προβλέπει ότι απαιτείται ομόφωνη απόφαση των μελών του οργανισμού για την μελλοντική παρουσία στρατιωτικών δυνάμεων σε έδαφος κράτους μέλους του οργανισμού. Θεωρεί ως πολύ σοβαρές απειλές, τις λεγόμενες “έμμεσες”, ήτοι αυτές που βρίσκονται νοτίως της Ρωσίας και συγκεκριμένα τις πέντε μεγάλες μουσουλμανικές χώρες της Κ. Ασίας (Τατζικιστάν, Ουζμπεκιστάν, Καζακστάν, Κιργισία, Τουρκμενιστάν) και της μιας μουσουλμανικής χώρας στο νότιο Καύκασο (Αζερμπαϊτζάν), όπου, συνολικά, κατοικούν σχεδόν 65 εκατομμύρια μουσουλμάνοι, που δεν μπορούμε να πούμε ότι όλοι τους ζουν σε συνθήκες πλήρους δημοκρατίας και σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Μάλιστα, σε κάποιες από τις προαναφερθείσες χώρες (όπως το Τουρκμενιστάν, το Αζερμπαϊτζάν και το Καζακστάν), οι κυβερνήσεις είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν τη λαϊκή δυσαρέσκεια απέναντι στον υφιστάμενο αυταρχισμό, μέσω της ελεγχόμενης ανοδικής ευημερίας του πληθυσμού, ενώ στα υπόλοιπα τρία κράτη, η οικονομική κατάσταση απέχει πολύ από το να είναι ιδανική με αποτέλεσμα ο πληθυσμός να επιθυμεί διακαώς τη κοινωνική δικαιοσύνη, που οι ηγέτες των χωρών αυτών έχουν φροντίσει να εξοστρακίσουν, διότι δεν υφίσταται πολιτικός αντίπαλος, οπότε οι πολίτες στρέφονται προς τη μόνη εναλλακτική λύση, το πολιτικό Ισλάμ.

³⁵ Βλ. Ζυγά Ιωάννα, ‘‘ Η Αυξανόμενη Γεωπολιτική Σημασία της Κεντρικής Ασίας ‘’, (<http://foreignaffairs.gr/articles/69275/ioanna-zyga/i-ayksanomeni-geopolitiki-simasia-tis-kentrikis-asias> FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION/ 22/04/2013)

Επιπρόσθετα, στο Ουζμπεκιστάν, Τατζικιστάν και στη Κιργισία έχει εδραιωθεί πολύ ισχυρά η τρομοκρατία, που δρα σε συνθήκες παρανομίας με εκατοντάδες μέλη να μάχονται στις τάξεις του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους, που κατ' επέκταση σημαίνει ότι, όταν επιστρέψουν στην πατρίδα τους, το πιθανότερο σενάριο είναι να ενδυναμώσουν τον ριζοσπαστισμό, ώστε σε περίπτωση οποιασδήποτε σοβαρής αναταραχής, να δύνανται να αποσταθεροποιήσουν, σοβαρά, την υφιστάμενη κατάσταση. Τέλος, για τη Ρωσία, σοβαρή απειλή, είναι και τα "ανοιχτά σύνορα" με τις χώρες αυτές, όπου εκατοντάδες χιλιάδες μετανάστες από το Ουζμπεκιστάν, τη Κιργισία και το Τατζικιστάν εργάζονται σε ρωσικές πόλεις και μετακινούνται ελεύθερα στο έδαφος της.

Κίνα

Η πολιτική της Κίνας στην περιοχή καθοδηγείται από οικονομικά και δη ενεργειακά συμφέροντα καθώς και ανησυχίες στον τομέα της ασφάλειας. Για τη Κίνα, η Κ. Ασία είναι απαραίτητη πηγή ενέργειας και διαφοροποίησης των ενεργειακών της πηγών, που προέρχονται κυρίως από την Μέση Ανατολή. Η χώρα έχει ήδη υπογράψει ενεργειακές συμφωνίες με το Τουρκμενιστάν, το Ουζμπεκιστάν και το Καζακστάν ενώ έχει επενδύσει μαζικά σε έργα υποδομών, όπως αγωγοί, δρόμοι και σιδηροδρομικές γραμμές, που συνδέουν την Κίνα με την εν λόγω περιοχή. Επίσης, μια άλλη κινητήρια δύναμη στο πλαίσιο του ενδιαφέροντος της Κίνας για την Κ. Ασία είναι η μουσουλμανική επαρχία Ξινγιάνγκ, η οποία συνορεύει με το Καζακστάν, το Κιργιστάν και το Τατζικιστάν και στην οποία οι εξάρσεις βίας από τους καταπιεσμένους Ουιγούρους καθώς και η καταστολή τους από τις κινεζικές αρχές αποτελούν συχνό φαινόμενο. Η συνεργασία μεταξύ Κίνας και καθεστώτων Κ.Ασίας είναι απαραίτητη όχι μόνο για να καταπνίξει πιθανές εξεγέρσεις των Ουιγούρων, αλλά και για να αποσπάσει εγγυήσεις από τα καθεστώτα ότι δεν θα υποστηρίξουν πιθανές αποσχιστικές τάσεις των μειονοτήτων. Μάλιστα, δεν είναι λίγες οι φορές που οι αρχές των χωρών της Κ. Ασίας έχουν παραδώσει στις κινεζικές Αρχές άτομα που η Κίνα έχει χαρακτηρίσει ως "εξτρεμιστικά ισλαμιστικά στοιχεία", υποκινούμενη από πολιτικούς σχεδιασμούς. Οι ποσότητες ναρκωτικών που διέρχονται στην Κίνα από την υπόψη περιοχή αποτελούν ένα ακόμα σημαντικό πρόβλημα.

Γενικότερα, λοιπόν, μια σταθερή Κ. Ασία σημαίνει μια σημαντική αγορά για τα κινεζικά προϊόντα από οικονομικής πλευράς, και σταθερότητα στα σύνορά της Κίνας από πλευράς ασφάλειας. Ο φόβος ότι ισλαμιστές εξτρεμιστές στην Κ.Ασία θα συνεργαστούν με τους Ουιγούρους ωθεί την Κίνα να επενδύει μαζικά στην περιοχή, ενώ έχει αναδειχτεί και σε σημαντικό πάροχο αναπτυξιακής βοήθειας. Η υπόψη πολιτική για την Κ. Ασία υιοθετήθηκε μέσω του Οργανισμού Συνεργασίας της Σαγκάης (SCO), σκοπός του οποίου είναι να πολεμήσει, τον εξτρεισμό, την τρομοκρατία και τα ναρκωτικά. Επί του πρακτέου, όμως, ο οργανισμός αποτελεί ένα γεωπολιτικό εργαλείο για την υπονόμευση της αμερικανικής επιρροής και την διατήρηση του "status quo". Η κινεζική ηγεσία φοβάται ότι οι ΗΠΑ επιδίδονται σε μια στρατηγική περικύκλωσης και απομόνωσης

της χώρας (Κίνας) δεδομένης της συνεργασίας των ΗΠΑ με την Ιαπωνία και της τοποθεσίας της βάσης των ΗΠΑ στον Κιργιστάν σε σχετική εγγύτητα από τα σύνορα Κιργιστάν-Κίνας. Φαίνεται ότι η Κίνα σταδιακά εδραιώνει την ισχύ της εκμεταλλευόμενη την οικονομική της δύναμη στην Κ. Ασία, σε μια περίοδο που η αίγλη των ΗΠΑ, ως πηγής εσόδων μειώνεται μετά το 2014. Μια ιδιαίτερα ανησυχητική εξέλιξη, καθώς σε αντίθεση με τα χρήματα και τις επενδύσεις της Δύσης, οι Κινεζικές χρηματικές εισροές στην Κ. Ασία δεν συνοδεύονται από τον όρο της αιρεσιμότητας, συνεπώς, οι κυβερνήσεις δεν έχουν απολύτως κανένα κίνητρο να προβούν σε δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις.

Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Ε)

Το ενδιαφέρον της Ένωσης για την περιοχή, καθοδηγείται κυρίως από οικονομικά και δη ενεργειακά συμφέροντα και όχι από στρατηγικούς σχεδιασμούς, για την αύξηση της επιρροής της Ένωσης στην Κ. Ασία και στον Καύκασο. Οι ενεργειακές κρίσεις μεταξύ της Ε.Ε και της Ρωσίας μετά το 2006 κατέδειξαν τη σημασία των ενεργειακών πόρων της Κ. Ασίας, άγοντας σε μια πολιτική ενεργειακής απεξάρτησης των μελών της Ε.Ε από την Ρωσία με αποτέλεσμα η Ε.Ε να προωθεί μεταξύ άλλων την κατασκευή του αγωγού Ναμπούκο μέσω του οποίου θα μεταφέρονται υδρογονάνθρακες από το Ιράκ, το Τουρκμενιστάν, το Ιράκ και την Αίγυπτο στην Ευρωπαϊκή αγορά. Ενδιαφέρον, το οποίο εμφανίστηκε από το 2007, όταν το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υιοθέτησε την πρώτη ευρωπαϊκή στρατηγική για την Κ. Ασία με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Ένωση και η Κεντρική Ασία: Στρατηγική για μια νέα Συνεργασία». Ωστόσο, οι κυβερνήσεις της Κ. Ασίας δεν έχουν καταλάβει ακόμα αν η στρατηγική είναι καθαρά εθιμοτυπική ή έχει ουσιαστική σημασία. Πράγματι, στην πράξη, η Ε.Ε είναι ένας παίκτης μεσαίου βεληνεκούς για την περιοχή, που η ισχύς της περιορίζεται αυτόματα, γιατί δε μπορεί να παίξει το κύριο χαρτί της, ήτοι την ένταξη των χωρών της περιοχής στην ευρωπαϊκή οικογένεια³⁶, καθαρά για λόγους ασφάλειας. Τα προγράμματα BOMCA³⁷ και CADAP³⁸, που αφορούν στον έλεγχο των συνόρων και της καταπολέμησης του εμπορίου ναρκωτικών αντίστοιχα, επικεντρώνονται άμεσα στην ασφάλεια, ενώ η πλειονότητα των ευρωπαϊκών προγραμμάτων στην περιοχή ενσωματώνει έμμεσα στόχους της Ε.Ε στον τομέα της ασφάλειας με αποτέλεσμα τα κράτη της Κ. Ασίας να μην πλησιάζουν την Ε.Ε, λόγω εγγυήσεων ασφαλείας. Βέβαια, υφίσταται έλλειψη πολιτικής βούλησης από τις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες, για ενίσχυση της

³⁶ Βλ. Boonstra Jos, “Is the EU-Central Asia Strategy running out of steam?”

(<https://www.ceps.eu/content/jos-boonstra>) CEPS Thinking ahead for Europe -24/05/2011.

Όπως τονίζει ο Jos Boonstra, Διευθυντής του EU- Central Asia Monitoring, “η ΕΕ προβάλλει ήπια ισχύ και δεν διαθέτει την ικανότητα αλλά και την πολιτική βούληση να αποτελέσει παράγοντα σκληρής ασφάλειας”.

³⁷ Border Management Programme in Central Asia (BOMCA) είναι ευρωπαϊκό πρόγραμμα διαχείρισης των συνόρων στην Κ. Ασία, που συμβάλλει στην κινητικότητα και στη διευκόλυνση του εμπορίου στην ευρύτερη περιοχή.

³⁸ Central Asia Drug Action Programme (CADAP) είναι ευρωπαϊκό πρόγραμμα για την ενίσχυση των πολιτικών των κρατών της Κ. Ασίας, όσον αφορά στη μείωση των ναρκωτικών.

ευρωπαϊκής παρουσίας στην περιοχή, και τούτο διότι :

- Δεν επηρεάζεται άμεσα από τις εξελίξεις στην περιοχή, όπως Ρωσία και Κίνα.
- Δεν γνωρίζει πολλά για την περιοχή και συνεπώς παραβλέπει, μερικώς την περιοχή.

Ενδεικτικό είναι το ότι τα διάφορα προγράμματα αναπτυξιακής βοήθειας ανέρχονται περίπου στα 321 εκατομμύρια ευρώ για την περίοδο 2011-2013³⁹, ποσό που είναι σχετικά μικρό σε σύγκριση με αντίστοιχα ποσά, που λαμβάνουν άλλες χώρες στην ευρωπαϊκή γειτονιά ή το Αφγανιστάν. Επιπρόσθετα, υφίστανται και άλλες διαφωνίες μεταξύ των κρατών μελών σχετικά, όπως το επίπεδο φιλοδοξίας της ΕΕ και ο ρόλος που θα πρέπει να διαδραματίσει στην διεθνή σκηνή επί θεμάτων εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, άγοντας ορισμένα ευρωπαϊκά κράτη να θεωρούν ότι αρμόδιο για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις ασφάλειας στην περιοχή είναι το ΝΑΤΟ και όχι η Ευρωπαϊκή Ένωση. Αξιοσημείωτο είναι ότι σε αντίθεση με την πολιτική της ΕΕ υφίστανται κράτη όπως η Γερμανία, η οποία δείχνει αυξημένο ενδιαφέρον για την περιοχή των υδρογονανθράκων και ως εκ τούτου ακολουθεί μία πιο ρεαλιστική πολιτική, προωθώντας το εμπόριο μέσω της βάσης στο Ουζμπεκιστάν, την οποία βάση και διατήρησε ακόμα και εν μέσω της διπλωματικής κρίσης μεταξύ Τασκένδης από την μία πλευρά και Βρυξελλών - Ουάσιγκτον από την άλλη, παρά τα γεγονότα στην Αντιτζάν και αφού η Τασκένδη απαίτησε από την Ουάσιγκτον να εγκαταλείψει την δική της βάση. Η Γερμανία αποτελεί την κινητήριος δύναμη πίσω από την στρατηγική της Ε.Ε για την ευρύτερη περιοχή της Κ. Ασίας και του Καυκάσου, που υιοθετήθηκε επί γερμανικής προεδρίας, ώστε το Κοινοβούλιο να έχει προβεί στις κάτωθι ενέργειες:

- 2009, σχετικά με το Τατζικιστάν, συμφώνησε με τη σύναψη Σύμβασης Εφαρμογής της Συμφωνίας Σένγκεν (ΣΕΣΣ) και ζήτησε από τη χώρα να επιδείξει βελτιώσεις στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της διαφθοράς, της υγείας και της παιδείας.
- 2010, σχετικά με την Κιργιζία, ενέκρινε το ψήφισμα μετά τις βίαιες αναταραχές στην νότια περιοχή της χώρας, ως έκφραση αλληλεγγύης.
- 2015, σχετικά με το Καζαχστάν, χαιρέτισε την ένταξη της Χώρας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου (ΠΟΕ).
- 2016, σχετικά με την Μογγολία, υλοποίησε στην χώρα την 9η Συνεδρίαση της Κοινοβουλευτικής Εταιρικής Σχέσης Ασίας-Ευρώπης.
- 2016, ενέκρινε ψήφισμα για επανεξέταση της ευρωπαϊκής στρατηγικής στην ευρύτερη περιοχή της Κ. Ασίας και του Καυκάσου.

³⁹ Βλ. Boonstra Jos, “Is the EU-Central Asia Strategy running out of steam?”
(<https://www.ceps.eu/content/jos-boonstra>) CEPS Thinking ahead for Europe -24/05/2011.

7.3 Οι Δρώντες του Εγγύς Περιβάλλοντος.

Τουρκία

Ως προαιώνιος γεωπολιτικός αντίπαλος της Ρωσίας προσπαθεί να επωφεληθεί από τις συγκρούσεις και να καταστεί ο δυνητικός ηγέτης μιας χαλαρής Τουρκόφωνης κοινότητας με διεθνοπολιτική ισχύ, που θα εκμεταλλευτεί τα οικονομικά πλούτη της περιοχής. Παράλληλα, οι ΗΠΑ επιδιώκουν μέσω Τουρκίας να εξασφαλίσουν μια αξιόπιστη ροή πετρελαίου προς τις δυτικές αγορές, για την αποφυγή της ρωσικής ηγεμονίας, κατάσταση που εκμεταλλεύεται η Τουρκία και χρησιμοποιεί ως μοχλό αύξησης της επιρροής της στην περιοχή, η οποία Τουρκία, παρά το ότι διατηρεί ιστορικούς και πολιτισμικούς δεσμούς με τα τουρκόφωνα κράτη (Καζακιστάν, Τουρκμενιστάν, Ουζμπεκιστάν και Κιργιστάν), η επιρροή της είναι περιορισμένη.

Αφγανιστάν

Αναμφίβολα, το Αφγανιστάν κατέχει σημαντική θέση στην ατζέντα ασφαλείας των κυβερνήσεων των χωρών της περιοχής και ειδικά με την Κ. Ασία, δεδομένης της γεωγραφικής τους εγγύτητας, αλλά και των οικονομικών, πολιτικών και ιστορικών δεσμών, που διατηρούν με την Καμπούλ. Οι ηγεσίες των χωρών αυτών φοβούνται την πιθανή δημιουργία ενός “κενού ασφαλείας” στο Αφγανιστάν το οποίο, όπως υποστηρίζουν θα εξαπλωθεί στις πρώην Σοβιετικές δημοκρατίες και θα καταστήσει την περιοχή ευάλωτη σε κρούσματα βίας, θα μεγεθύνει το πρόβλημα διακίνησης ναρκωτικών και θα συμβάλει στην εξάπλωση του πολιτικού Ισλάμ. Η έκδηλη ανησυχία των κεντρο-ασιατικών κρατών καταδεικνύεται και από το γεγονός ότι το Αφγανιστάν κατείχε κεντρική θέση στις συνομιλίες των χωρών που συμμετέχουν στον Οργανισμό Συνεργασίας της Σαγκάης (SCO) στην διάρκεια της τελευταίας συνόδου του στο Πεκίνο, στην οποία μάλιστα τα μόνιμα μέλη του Οργανισμού συμφώνησαν να αποδώσουν στο Αφγανιστάν το ρόλο του καθεστώτος κράτους-παρατηρητή. Μάλιστα, κατά την τελευταία συνεδρίαση του συμβουλίου του Οργανισμού για την Συλλογική Ασφάλεια (CSTO), τα κράτη μέλη χαρακτήρισαν το Αφγανιστάν “ζώνη αστάθειας” και “πηγή διάδοσης ιδεών του ριζοσπαστικού Ισλάμ”.

Ιράν, Πακιστάν, Ινδία / Οι Ασιατικοί Γείτονες

Για να έχουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα του διεθνοπολιτικού τοπίου πρέπει να γίνει ξεχωριστή αναφορά και στις παρακάτω χώρες:

- Το Ιράν διατηρεί ιστορικούς δεσμούς με την περιοχή και ιδιαίτερα με το Τατζικιστάν, με το οποίο μοιράζονται την ίδια γλώσσα. Επιθυμεί ένα σταθερό Αφγανιστάν, ωστόσο δεν συμφωνεί με την Αμερικανική παρουσία στην Κ. Ασία, την οποία βλέπει ως μέρος του σχεδίου των ΗΠΑ, ώστε να την απόμονώσει και να την περικυκλώσει.

- Το Πακιστάν από μέρους του επιθυμεί την σύσφιγξη των εμπορικών σχέσεων με τα κράτη της Κ. Ασίας και έχει εκφράσει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για ενίσχυσης της συνεργασίας στον ενεργειακό τομέα, ιδιαίτερα μέσω της κατασκευής του αγωγού TAPI, ο οποίος θα συνδέσει Τουρκμενιστάν, Αφγανιστάν, Πακιστάν και Ινδία.

- Η Ινδία είναι μάλλον αυτή που θα καταφέρει να ενισχύσει την παρουσία της στην περιοχή, καθώς το μεγάλο μέγεθος της οικονομίας της θα της επιτρέψει να διαμορφώσει τις εξελίξεις στην περιοχή.

- Τέλος, τα κράτη της Κ.Ασίας είναι επιφυλακτικά καθώς βλέπουν το Πακιστάν ως μείζονα πηγή αστάθειας για την περιοχή λόγω της υποστήριξης σε ισλαμικές ομάδες που δρουν στα πακιστανικά εδάφη, ενώ ακόμα περισσότερο φοβούνται την πιθανότητα, οι Ταλιμπάν να ανακαταλάβουν το Αφγανιστάν με την υποστήριξη του Πακιστάν.

7.4 Συμπέρασμα

Κατόπιν των προαναφερθέντων, συνάγεται το συμπέρασμα ότι, η πλούσια περιοχή των κρατών της Κ. Ασίας και του Καυκάσου είναι ασταθής μετά την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης και απαιτεί επεμβάσεις χειρουργικού χαρακτήρα από τους μνηστήρες του παγκόσμιου συστήματος και της εγγύς γειτονιάς, προκειμένου να εξοστρακιστεί ο ισλαμικός φονταμενταλισμός, που προσπαθεί με το αυτοαποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος να καλύψει το δημιουργηθέν κενό των σκιωδών αυταρχικών κυβερνήσεων των εν λόγω κρατών.

8. ΚΕΦΑΛΑΙΟ “Ε”: ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ – ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ.

8.1 Προβληματισμοί

- Η ούμμη των ισλαμικού κόσμου αριθμεί στην παρούσα φάση περισσότερους από 2 δις εκατομμύρια πιστούς με αυξητικές τάσεις, που δύναται, εν τοις πράγμασι, στο εγγύς μέλλον να υπερκεράσει και να αλλοιώσει την παγκόσμια θρησκευτική κοινότητα του χριστιανισμού με ότι συνεπάγεται και ειδικότερα, εάν νοσήσει από την ίωση του ισλαμικού φονταμενταλισμού, υπό τη σκέπη του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους.

- Οι εμφανιζόμενες εθνικές και θρησκευτικές μειονότητες μετά την κατάρρευση του ανατολικού συνασπισμού και τον άγαρμπο παρεμβατισμό των ισχυρών δρώντων (και ειδικότερα εκ του παγκόσμιου συστήματος) στην υπό μελέτη περιοχή, βρίσκονται σε μια συνεχή διαπάλη, που δύναται να επεκταθεί και εκτός “φτωχογειονιάς” με άσχημους οιωνούς για τη διεθνή ασφάλεια.

- Η “φτωχογειονιά” της Κ. Ασίας και του Καύκασου ήταν και είναι ένα πεδίο αντιπαραθέσεων και συνεργασιών λυκοφιλίας μεταξύ των διαφαινόμενων δρώντων, όπου οι αχαλίνωτες βλέψεις των προαναφερθέντων “μνηστήρων” επί των υφιστάμενων πλουτοπαραγωγικών πόρων δύναται να άγουν σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις, όπως δεικνύουν τα πρόσφατα αλλά και παρελθόντα “τυφλά” τρομοκρατικά χτυπήματα του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους.

- Οι σχέσεις λυκοφιλίας των δρώντων του παγκόσμιου συστήματος και του εγγύς περιβάλλοντος στην περιοχή της Κ. Ασίας και του Καυκάσου δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες για την εξάπλωση του πολιτικού Ισλάμ και τούτο, διότι :

- ✓ Η Ρωσία θέλει να εμποδίσει την αποστολή του πετρελαίου και του φυσικού αερίου στην Ευρώπη, κάτι που θέλουν οι ΗΠΑ, η Ε.Ε και η Τουρκία, αλλά την ενοχλεί και η αυξανόμενη επιρροή της Κίνας στην Κ. Ασία, που ήταν υπό ρωσικό έλεγχο, κατά την διάρκεια του 20ου αιώνα.

- ✓ Η Κίνα θέλει να “ρουφήξει” το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο των χωρών της “φτωχογειονιάς”, γιατί είναι μία πηγή ενέργειας-χαμηλού κόστους, εγγύς των συνόρων της.

- ✓ Η Τουρκία θέλει να στείλει το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο της περιοχής στην Ευρώπη, για να απεξαρτηθεί ενεργειακά από την μεγάλη αντίπαλο της, την Ρωσία, ώστε να αναβαθμιστεί γεωπολιτικά, ποντάροντας στην θρησκευτική-πολιτισμική της συγγένεια με τις χώρες της αυτής περιοχής.

- Η περιοχή της Κ. Ασίας και του Καύκασου αποτελεί την πηγή αναζωογόνησης της “Λερναίας Ύδρας” του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους, όπου οι μαχητές τζιχάντ πολλαπλασιάζονται ανεξέλεγκτα με ότι συνεπάγεται για το εγγύς περιβάλλον και τη κοινωνία του δυτικού κόσμου μέχρι να επέμβει ο σύγχρονος “Ηρακλής”.

- Το αυτοαποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος θεωρείται από τις πιο πλούσιες τρομοκρατικές οργανώσεις του σήμερα (λόγω ποικίλων πηγών χρηματοδότησης, όπως εκμετάλλευση πετρελαιοπηγών, παράνομη φορολόγηση τοπικών περιοχών, καπηλεία αρχαιοτήτων, λύτρα απαγωγών, διακίνηση υπνοφόρων παραγώγων), που δύναται να δημιουργήσει ένα αόρατο “δίλλημα ασφαλείας” στο άναρχο Διεθνές Περιβάλλον μετά των συνεπαγόμενων επιπτώσεων.

- Το αυτοαποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος με την “Σαρία”, τις “Χαντίθ” και το “Κοράνι” εκτιμά ότι επιτυγχάνει την ομαλή συμβίωση της ούμας του μουσουλμανικού κόσμου, διότι απαλλάσσει την ευρύτερη περιοχή της Κ. Ασίας και του Καυκάσου από τα εκφυλισμένα απολυταρχικά καθεστώτα, αγνοώντας τα δύσπεπτα ανθρώπινα ιδεώδη της δυτικής κουλτούρας, όπως :

- ✓ Την θρησκευτική ελευθερία του ατόμου.
- ✓ Την διακριτή διαφορά μεταξύ Θρησκείας και Κράτους.
- ✓ Την δημοκρατική εκλογή των πολιτικών αρχόντων.
- ✓ Την ανεκτίμητη αξία της ανθρώπινης ζωής.
- ✓ Τον σεβασμό προς τον συνάνθρωπο.
- ✓ Την ισότητα των δυο φύλων.

- Η δυτική ισλαμοφοβία σε συνδυασμό με την φτώχεια, την εξαθλίωση, την εξάρτηση, την καταπίεση, τον κοινωνικό αποκλεισμό και το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο των πολιτών της Κ. Ασίας και του Καύκασου, δύνανται να άγουν, νομοτελειακά, σε βία και τρομοκρατία, θρηνώντας και άλλες ανθρώπινες απώλειες.

- Η υφιστάμενη διελκυστίνδα μεταξύ Ισλάμ και πολιτικού Ισλάμ, που λαμβάνει χώρα στον μουσουλμανικό κόσμο, λόγω των αγεφύρωτων διαφορών μεταξύ των θρησκευτικών αποκλίσεων των κλάδων του Ισλάμ, δύναται με κατάλληλους χειρισμούς να αποτελέσει το βρόχο πνιγμού του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους.

- Οι ισχυροί δρώντες στην παρούσα φάση (Δεκέμβριος 2017) δύνανται να εκμεταλλευτούν τις πρόσφατες γεωγραφικές απώλειες του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους, προκειμένου να εξοστρακιστεί το ριζοσπαστικό Ισλάμ από τον παγκόσμιο χάρτη.

8.2 Επισημάνσεις

- Η Δύση πρέπει:
 - ✓ Να αντιληφθεί ότι η υιοθέτηση της στρατηγικής της “σκληρής ισχύος” μπορεί να την καθιστά ικανή για την ανατροπή αντιδημοκρατικών καθεστώτων, εντός των ορίων του άναρχου Διεθνούς Περιβάλλοντος, δεν την καθιστά όμως αποτελεσματική, για την μετέπειτα εδραίωση βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων.
 - ✓ Να εστιάσει στην διαφορά της ομοιότητας μεταξύ Ισλάμ και πολιτικού Ισλάμ, προκειμένου να απαλλαγεί από το σύμπλεγμα της ισλαμοφοβίας.
 - ✓ Να προβεί στις δέουσες ενέργειες, για να αντιπαρέλθει την πληθυσμιακή πλημμύρα των μουσουλμανικών κρατών, προκειμένου να μην γίνει έρμαιο της “ήπιας ισχύος” του ισλαμικού φονταμενταλισμού, στο εγγύς μέλλον.
 - ✓ Να αλλάξει “κώδικα στολής” κατά τις επαφές με την Κ. Ασία και τον Καύκασο, διότι αποκωδικοποιήθηκε το φαινομενικό της ενδιαφέρον, το οποίο δημιούργησε δυσεπίλυτα και μακροχρόνια προβλήματα.
 - ✓ Να αποδείξει στα παιδιά των φτωχογειτονιών της Κ. Ασίας και του Καυκάσου ότι υπάρχει βιώσιμο μέλλον και για τα πατρογονικά τους εδάφη, χωρίς να ισοπεδωθεί η πολιτισμική τους κουλτούρα.
 - ✓ Να συμμαχήσει με τους δυτικούς μουσουλμάνους, για να αντιμετωπίσει τον ισλαμικό φονταμενταλισμό.
 - ✓ Να εφαρμόσει τους κανόνες εμπλοκής του Διεθνούς Ανθρωπιστικού Δικαίου με βάση την αρχή της “ισόποσης βίας” προκειμένου να χρησιμοποιήσει:
 - Τα ιδεολογικά εργαλεία της “ήπιας ισχύος” για να πείσει πιθανούς αλλοξοπιστούντες επί των παρελθουσών τακτικών του ισλαμισμού φονταμενταλισμού, και
 - Τα στρατιωτικά εργαλεία της “σκληρής ισχύος” για να εδραιώσει καθεσώς ασφαλείας στην πυριτιδαποθήκη της Κ. Ασίας και του Καυκάσου.

✓ Να αναπτύξει ένα διεθνές διευρυμένο σύστημα πληροφοριών υψηλής ποιότητας, όσον αφορά στους σκοπούς, στις προθέσεις και στα σχέδια του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους.

- Το πολιτικό Ισλάμ :

✓ Δεν αποτελεί απλά μια θρησκεία, όπως ο χριστιανισμός, αλλά είναι ένας ολοκληρωμένος τρόπος ζωής, που ο θρησκευτικός και πολιτικός πυλώνας, δεν διαχωρίζονται μεταξύ τους.

✓ Δεν δύναται να συνυπάρξει με άλλη θρησκεία εντός των υφιστάμενων κοινοτήτων του άναρχου Διεθνούς Περιβάλλοντος.

✓ Είναι το πατρογονικό προσωπείο του Ισλάμ που αποσκοπεί στον «εξισλαμισμό της νεωτερικότητας»

✓ Στηρίζεται στην “έξυπνη ισχύ” των ολίγων πεφωτισμένων και εγγράμματων ηγετών του αποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους, που καταφέρνουν και μετατρέπουν την αυτή ισχύ σε “σκληρή ισχύ” μέσω του ανθρώπινου δυναμικού της γειτονιάς της Κ. Ασίας και του Καυκάσου.

✓ Προσπαθεί, μέσω των εγγράμματων ηγετών του αποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους, να επιλύσει τα σύγχρονα προβλήματα των μη αναπτυγμένων μουσουλμανικών κρατών με νόρμες της εποχής του Προφήτη.

✓ Χρησιμοποιεί την τακτική του “δούρειου ίππου”, μέσω των αγανακτισμένων και παράνομα εισερχομένων προσώπων στις αλλόθρησκες κοινωνίες, προκειμένου να επιτύχει αποτελεσματικά τυφλά κτυπήματα στους ζωτικούς χώρους των απίστων.

✓ Προφασίζεται τις σταυροφορίες των αλλοθρήσκων του παρελθόντος και του παρόντος (έναυσμα η παρέμβαση στο Αφγανιστάν) στην ευρύτερη περιοχή της Μ. Ανατολής, προκειμένου να εξαγνίσει τις αιματοβαμμένες του ενέργειες, στο πλαίσιο του ισλαμικού φονταμενταλισμού.

✓ Πιστεύει στην ιδεολογική καθαρότητα του ισλαμικού κράτους με πρότυπο την πρώιμη εποχή του Μωάμεθ.

- Ο ισλαμικός φονταμενταλισμός στην ευρύτερη περιοχή της Κ. Ασίας και του Καυκάσου εκτιμάται ότι

✓ Δύναται να διατηρήσει τις κάτωθι επιδιώξεις:

- Ανάκτηση των χαμένων εδαφικών εκτάσεων.
- Αύξηση του αριθμού των πιστών.
- Στρατολόγηση νέων μαχητών.

- Αύξηση της οικονομικής και πολιτικής επιρροής στα μουσουλμανικά κράτη της περιοχής.

- Απόκτηση οικονομικών ωφελειών μέσω του παράνομου εμπορίου(υδρογονανθράκων και ναρκωτικών).

✓ Θέτει σοβαρούς κινδύνους :

- Για τη μεν Ρωσία, όσον αφορά στην αποσταθεροποίηση του “μαλακού υπογάστριου” της, ήτοι Αζερμπαϊτζάν, Τουρκμενιστάν, Ουζμπεκιστάν, Τατζικιστάν, Καζακστάν και Κιργισία, που μπορεί να εξελιχθεί σε μια σύρραξη, την οποία δεν δύναται να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά, άγοντας σε καταστροφικές προεκτάσεις, για τη χώρα (όπως μεταφορά της κρίσης στο εσωτερικό της και απομάκρυνση της Κ. Ασίας και του Καυκάσου από τη σφαίρα επιρροής της).

- Για τη δε Κίνα, όσον αφορά στις αποσχιστικές τάσεις των Ουιγούρων της επαρχίας Ξινγιάνγκ (πλουσιότερη περιοχή σε κοιτάσματα φυσικού αερίου- πετρελαίου στην Κίνα) που είναι δυνατόν να αποτελέσουν καίριο πλήγμα στην Κινέζικη οικονομία.

- Η Κ. Ασία και ο Καύκασος:

- ✓ Είναι μια περιοχή, που υφίσταται ένα μωσαϊκό εθνοτικής και θρησκευτικής πανσπερμίας μετά από τρεις σχεδόν γενεές σε περιβάλλον αθεΐας.

- ✓ Είναι μια περιοχή, που κυβερνάται από επιτήδειους πλούσιους κυβερνήτες σε αντιδιαστολή με τους πάμφτωχους και αγράμματους πολίτες.

- ✓ Αποτελούν την ανθρώπινη δεξαμενή για την επάνδρωση των δυνάμεων του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους.

- ✓ Αποτελούν την φτωχογειτονιά του παγκόσμιου συστήματος με τους πιο πλούσιους πλουτοπαραγωγικούς πόρους, που τα κράτη της “φτωχογειτονιάς” δύνανται να εκμεταλλευτούν τα εν λόγω φυσικά αγαθά, μέσω των σύγχρονων “δρόμων του μεταξιού”(λόγω υδρογονανθράκων).

- Το αυτοαποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος:

- ✓ Δράττει την ευκαιρία του χάσματος μεταξύ των κυβερνώντων και του λαού και προβαίνει στις δέουσες ενέργειες, κατά το Ισλάμ, για να εξοστρακίσει τον δυτικό μοντέλο ζωής των άπιστων κυβερνώντων και στη συνέχεια να λάβει τα κυβερνητικά ηνία, έχοντας την εσωτερική νομιμοποίηση του αγνώμονος λαού.

✓ Στοχεύει στην κατάληψη της εξουσίας, απευθυνόμενο στα φτωχά στρώματα της Κ. Ασίας και του Καυκάσου, υπό την υπόσχεση ενός καλού παράδεισου.

✓ Αποτελεί τον φορέα εύρεσης απασχόλησης, για τους έφηβους των φτωχογειτονιών της Κ. Ασίας και του Καυκάσου.

✓ Έχει δημιουργήσει “δίλλημα ασφαλείας” στην γειτονιά της Κ. Ασίας και του Καυκάσου.

✓ Χρησιμοποιεί την άτρωτη στρατηγική του “αόρατου τρόμου”, που το καθιστά άκρως αποτελεσματικό στο άναρχο Διεθνές Περιβάλλον.

✓ Μπορεί να απέτυχε να κρατήσει τα εδάφη του, αλλά η ιδεολογία του δεν έχει ακόμα ηττηθεί.

- Η Ρωσία πρέπει να επιλέξει ανάμεσα σε δύο επιλογές:

✓ Να πολεμήσει, σήμερα, το Ισλαμικό Κράτος στη Μέση Ανατολή, ή

✓ Να υποχρεωθεί, αργότερα, να κάνει το ίδιο πράγμα σε πολύ μεγαλύτερη κλίμακα στον Καύκασο και την Κ. Ασία.

- Ο σύγχρονος μουσουλμανικός κόσμος είναι διαιρεμένος, λόγω των κάτωθι παραγόντων ⁴⁰:

✓ Του σχίσματος μεταξύ Σουνιτών- Σιιτών.

✓ Του χάσματος μεταξύ Περσικού-Αραβικού πολιτισμού.

✓ Της επέμβασης των τουρκικών φύλων της Ασίας και της αρπαγής της πολιτικής και στρατιωτικής ηγεσίας των πιστών, από αυτά.

✓ Της τεράστιας εξάπλωσης του Ισλάμ σε χώρες με πολιτισμούς τελείως διαφορετικούς από τη Μέση Ανατολή(όπως για παράδειγμα οι Ινδίες και οι χώρες της Αφρικής).

- Το Ισλάμ δεν είναι απλά η δεύτερη σε μέγεθος θρησκεία, μετά το χριστιανισμό, που απαριθμεί περίπου 2 δις εκατομμύρια πιστούς με θρησκευτική πλειονότητα σε 32 χώρες, αλλά είναι μια ραγδαία ανερχόμενη θρησκεία, υπό λανθάνουσα κατάσταση, λόγω της νόσου του ισλαμικού φονταμενταλισμού.

⁴⁰ Βλ. Καρατζίδης Δημήτριος “Το Ισλάμ και το ήπιο Ισλάμ” (<http://www.elzoni.gr/html/ent/025/ent.34025.asp>)/ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΝΗ-25/04/2013).

- Το Ισλάμ πρέπει να αποτελεί μια ακόμη σεβαστή θρησκεία για όλους τους αλλόθρησκους της Δύσης, αρκεί να απαλλαχτεί από το σύνδρομο του ισλαμικού φονταμενταλισμού.
 - Οι συνεργασίες λυκοφιλίας των δρώντων του παγκόσμιου συστήματος και του εγγύς περιβάλλοντος στην περιοχή της Κ. Ασίας και του Καυκάσου πρέπει να μεταμορφωθούν σε αγαστές συνεργασίες, για να αντιμετωπιστεί το αυτοαποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος.
-

9. ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

Η κατάρρευση του οικοδομήματος του υπαρκτού σοσιαλισμού και της Σοβιετικής Ένωσης έφερε στο προσκήνιο τις εθνικές και θρησκευτικές αντιπαράθεσεις των κρατών της Κ. Ασίας και του Καυκάσου, οι οποίες δημιούργησαν ένα τσουνάμι συγκρούσεων, που έπληξε και συνεχίζει να πλήττει την εν λόγω περιοχή με τάσεις επεκτατικές και επικίνδυνες για την διεθνή ασφάλεια. Γεγονός, που άγγιξε τα “αλτρουιστικά ιδεώδη” της Δύσης και ήγαγε τους δρώντες του παγκόσμιου συστήματος σε ενέργειες επιβολής και διατήρησης της ειρήνης με στόχο τον εκπολιτισμό, τον εκδημοκρατισμό και την οικονομική φιλελευθεροποίηση των μουσουλμανικών χωρών.

Στόχος, δύσπεπτος για τους πιστούς του Ισλάμ, λόγω των πατρογονικών αρχών τους, αλλά και συνάμα υποκριτικός για αυτούς, όταν αντιλήφθηκαν, αφενός ότι πολιορκούνται για μια ακόμη φορά σε στρατιωτικό, οικονομικό, κοινωνικό και πολιτισμικό επίπεδο, και αφετέρου την αξία των ενεργειακών πρώτων υλών, που έκρυβε η “φτωχογειτονιά” τους. Ένας στόχος, που δημιούργησε τις κατάλληλες συνθήκες για εκκολαφθούν ακραίοι ισλαμιστές με υψηλές ακαδημαϊκές περγαμηνές και αρχέγονα ιδεώδη (όπως η επανίδρυση του χαλιφάτου με τη δημιουργία του “αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους”, του οποίου ηγείται ο πολλάκις “νεκραναστημένος” Abu Umar al-Baghdadi).

Ακραίοι ισλαμιστές με ηγετική υπόσταση, που έχουν κηρύξει “τζιχάντ” σε όλους τους άπιστους, προφασιζόμενοι την κάθαρση του μουσουλμανικού κόσμου, από καθετί αλλότριο με αποτέλεσμα να κατευθύνουν τους μνημένους μαχητές σε αποτρόπαιες πράξεις στο εγγύς και διεθνές περιβάλλον, χρησιμοποιώντας ανθρώπινο δυναμικό νεαρής ηλικίας από την αστέρευτη δεξαμενή των κρατών της Κ. Ασίας και του Καυκάσου. Κράτη με διχασμένη ιστορία και σκιώδεις κυβερνήσεις, που οραματίζονται την αυτονομίας και την αυτοκυριαρχίας τους, όπως και τα λοιπά κράτη. Ένα όραμα απραγματοποίητο μέχρι στιγμής, το οποίο εκμεταλλεύεται το “αυτοαποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος”, που στην παρούσα χρονική περίοδο (Δεκέμβριος 2017) έχει απωλέσει πολλά από τα εδάφη του, όχι όμως και τις ιδέες του.

Κατάσταση, λοιπόν, δύσκολη και πολυσύνθετη με τους δρώντες του παγκόσμιου συστήματος και του εγγύς περιβάλλοντος να κωφεύουν και να προτάσσουν τα οικονομικά οφέλη τους με αποτέλεσμα η ισχυρή ΗΠΑ να είναι πολύ μακριά για να είναι κυρίαρχη στην Κ. Ασία και στον Καύκασο, η αδύνατη Ρωσία να μην μπορεί να ανακτήσει την αυτοκρατορική της κυριαρχία στην περιοχή αλλά να είναι πολύ κοντά για να αποκλείσει τυχόν “μνηστήρες”, η ισχυρή Κίνα να είναι κοντά χωρίς να κάνει καμία επίδειξη ισχύος, η Ε.Ε να μην διαθέτει δυνάμεις για την ασφάλεια της περιοχής και τέλος οι εγγύς δρώντες (Τουρκία-Ιράν) να είναι ισχυροί με πολλά ανοικτά μέτωπα.

Κατάσταση, στην οποία το “αυτοαποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος” κατάφερε να δημιουργήσει “δίλλημα ασφαλείας” στην υπό εξέταση “γειτονιά” και στο παγκόσμιο σύστημα, χρησιμοποιώντας άλλοτε “hard power”⁴¹ και άλλοτε “soft power”⁴², προκειμένου να επεκτείνει τον ισλαμικό φονταμενταλισμό.

Ισλαμικό φονταμενταλισμό, τον οποίο θα πρέπει να ιάνουν, άμεσα, όλοι οι δρώντες μέσω μιας κοινής και συντονισμένης προσπάθειας.

⁴¹ Hard power, μέσω των αποστολών αυτοκτονίας, τις εκτελέσεις των απίστων και τις μάχες εκ του συστάδην.

⁴² Soft power, μέσω των κηρυγμάτων του Ισλάμ.

Υπό το φως των ανωτέρω, φρονώ ότι:

“Το Ισλάμ δεν είναι μια επικίνδυνη θρησκεία,

για το παγκόσμιο γίγνεσθαι,

μπορεί όμως να γίνει επικίνδυνη,

όταν νοσήσει

από τον ιό του ισλαμικού φονταμενταλισμού”.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

“Α”: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Ανδριανόπουλος Ανδρέας, “Η Οργή του Ισλάμ και οι Φανατικοί της Τζιχάντ”, εκδόσεις ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ/ 2015.
 - Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος (Γιαννουλάτος), “Ισλάμ, Θρησκευολογική Επισκόπηση”, εκδόσεις ΑΚΡΙΤΑΣ/ 2006.
 - Ζιάκας Γρηγόριος, “Ιστορία Θρησκευμάτων, Β' Ισλάμ”, εκδόσεις ΠΟΥΡΝΑΡΑΣ/ 1991.
 - Καραμπελιάς Γεράσιμος, “Σπύρος Βρυώνης: Ο μηχανισμός της καταστροφής” στο Συλλογικό Έργο Νεοοθωμανισμός στη Σύγχρονη Ελλάδα, εκδόσεις ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ/ 2009.
 - Μάζης Ιωάννης, “Γεωγραφία του Ισλαμιστικού Κινήματος στην Μέση Ανατολή”, εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ/ 2012.
 - Μάζης Ιωάννης, “Μεταθεωρητική Κριτική Διεθνών Σχέσεων και Γεωπολιτικής: Το Νεοθετικιστικό Πλαίσιο”, εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ/ 2012.
 - Μακρής Γεράσιμος, “Ισλάμ. Πεποιθήσεις, Πρακτικές και Τάσεις”, εκδόσεις ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ/ 2004.
 - Νικολακάκης Ηλίας, “Τζιχάντ, ο Ιερός Πόλεμος του Ισλάμ”, εκδόσεις ΚΥΡΟΜΑΝΟΣ/ 2003.
 - Παπαγεωργίου Φώτης-Σαμούρης Αντώνης, “Ισλαμισμός και Ισλαμοφοβία”, εκδόσεις ΤΑΞΙΔΕΥΤΗΣ/ 2012.
 - Παπασταυρίδης Ευθύμιος, “Η χρήση βίας από τις ΗΠΑ στο Αφγανιστάν κατά το διεθνές δίκαιο”, εκδόσεις ΣΑΚΚΟΥΛΑ/ 2004.
 - Πάτελος Κων/νος, “Η πολιτική Εξέλιξη του Ισλάμ”, εκδόσεις ΚΡΙΤΙΚΗ/ 2004.
 - Πατραγάς-Νικόλαου Θ.Κυριάκος, “ Το Νομικόν Καθεστώς του «Ιερού» Πολέμου κατά το Ισλάμ”, εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ/ 2015.
 - Πατραγάς-Νικόλαου Θ.Κυριάκος, “ Χαλιφεία και Ισλαμική Διακυβέρνησις ”, εκδόσεις ΗΡΟΔΟΤΟΣ/ 2015.
-

Ξενόγλωσση-Μεταφρασμένη

- Cooley K. John, "Τρομοκρατία - Ανίεροι Πόλεμοι " μετάφραση Κ.Κολιόπουλος, εκδόσεις ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ/ 2001.
- Dekmejian Hrair, "Επαναστατημένο Ισλάμ-Ο Φονταμενταλισμός στον Αραβικό Κόσμο", μετάφραση Κ.Κουτσούκης, εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ/ 2007.
- Endress Gerhard, "Ισλάμ. Μια εισαγωγή στην Ιστορία του", μετάφραση Γ.Σαλακίδης, εκδόσεις ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ/ 2004.
- Heywood Andrew, "Πολιτικές Ιδεολογίες", μετάφραση Χ.Κουτρής εκδόσεις ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ/ 2007.
- Matveev Anna, "The North Caucasus: Russia's Fragile Borderland", THE ROYAL INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS, 1999.
- McCants William, "ISIS η αποκάλυψη" μετάφραση Α. Ηλιόπουλος, εκδόσεις ΠΕΔΙΟ/2015.
- Nye S. Joseph JR, "The Powers to Lead", μετάφραση Ντ. Μπακογιάννη και Θ. Κουλουμπής, εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ/ 2009.
- Nye S. Joseph JR, "Soft Power. The Means to Success in World Politics", μετάφραση Ντ. Μπακογιάννη και Θ.Κουλουμπής, εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ/ 2005.
- Nye S. Joseph JR, "The paradox of American Power: Why the World's Only Superpower Can't Go it Alone", μετάφραση Ντ. Μπακογιάννη και Θ.Κουλουμπής, εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ/ 2003.
- Rashid Ahmed, "Jihad: The Rise of Militant in Central Asia", μετάφραση Γ. Κουσούνελος, εκδόσεις ΕΝΑΛΙΟΣ/2002.
- Rifa't Al-Said, "Η Διαπάλη Ισλάμ και Ισλαμισμού" μετάφραση Ν.Πατραγάς και Θ.Κυριάκος, εκδόσεις ΠΑΠΑΖΗΣΗ/ 2015.
- Roy Olivier, "Η Τζιχάντ και ο Θάνατος", μετάφραση Κ.Ξενάκη, εκδόσεις ΠΟΛΙΣ/ 2017.

Αρθρογραφία Περιοδικού Τύπου.

- Γιαννόπουλος Νικόλαος, "Μονόδρομος για τους Τζιχαντιστές, η Επέμβαση στην Τουρκία" στο Περιοδικό "Άμυνα-Διπλωματία", Τεύχος 281/2015.
 - Γιαννόπουλος Νικόλαος, "Επιχείρηση Εξάλειψης της Απειλής του ISIS" στο Περιοδικό "Άμυνα-Διπλωματία", Τεύχος 276/2014.
-

- Κούτσης Αλέξανδρος, “Η Μέση Ανατολή στο Έλεος του Ισλαμικού Χαλιφάτου” στην Τριμηνιαία Ενημερωτική Έκδοση “Εθνικές Επάλξεις” του ΣΕΕΘΑ, Τεύχος 109/2014.
- Πρωτόπαπας Γιώργος, “ΗΠΑ και Ισλαμικός Φονταμενταλισμός. Η Απειλή του ISIS και η Στρατηγική Ανάσχεσης” στο Περιοδικό “Άμυνα και Διπλωματία”, Τεύχος 276/2014.
- Συγγραφική Ομάδα, “ Τζιχάντ και ISIS, Η Άγνωστη Ιστορία του Ισλαμικού Ιερού Πολέμου ” στην Περιοδική Έκδοση “Απαγορευμένη Ιστορία”, Τεύχος 22/ 2015.
- Fromson James and Simon Steven “ISIS: The Dubious Paradise of Apocalypse Now” στην Περιοδική Έκδοση “ Survival: Global Politics and Strategy”, (The International Institute for Strategic Studies)11 May 2015.
- Jasper Scott and Moreland Scott. “The Islamic State is a Hybrid Threat: Why Does That Matter?” στην Περιοδική Έκδοση “Small Wars-Journal Article” , 01 Dec 2014.

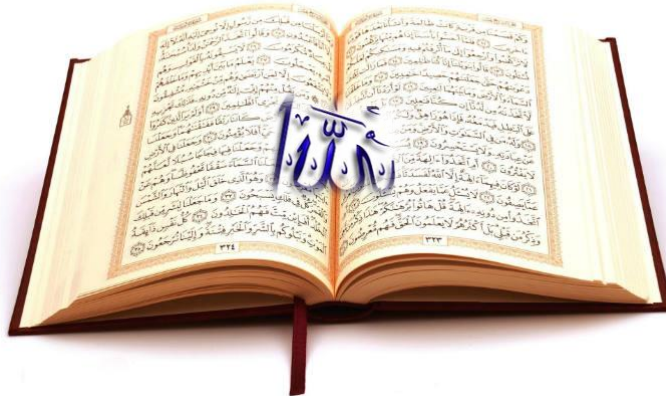
Αρθρογραφία Διαδικτύου.

- Αναστασιάδου Μερσίλεια, "Πως η σημαία του Ισλαμικού Κράτους έγινε το σύμβολο του σύγχρονου Τζιχάντ"
([http:// kans.gr/πως-η-σημαία-του-ισλαμικού-κράτους-έγινε το σύμβολο του σύγχρονου Τζιχάντ/2/](http://kans.gr/πως-η-σημαία-του-ισλαμικού-κράτους-έγινε-το-σύμβολο-του-σύγχρονου-τζιχάντ/2/)).ΚΕΝΤΡΟ ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ- 23/10/2017.
- Ανδριανόπουλος Ανδρέας, “Το Πρόβλημα με το Ισλάμ ”,
(<http://foreignaffairs.gr/articles/70718/andreas-andrianopoulos/to-problima-me-to-islam>). FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION- 01/03/2016.
- Δημητρίου Χρήστος, “ Πως Γεννήθηκε το Ισλαμικό Χαλιφάτο;”.
([http:// alpha1news.gr/2015/03](http://alpha1news.gr/2015/03)). ALPHA 1 NEWS- 10/03/2015.
- Διεθνές Άρθρο, “ Ο ISIS στρατολογεί χιλιάδες μέλη του από τον Καύκασο και την Κεντρική Ασία ”.
(<http://pentapostagma.gr/2015/08/o-isis-στρατολογεί-χιλιάδες-μέλη-του-ardin-ixi.gr/archives/199721>).ΠΕΝΤΑΠΟΣΤΑΓΜΑ- 15/08/2015.
- Διεθνές Άρθρο, “ Το Ισλαμικό Κράτος Εισέβαλε Στη Ρωσία Και Απειλεί Τον «Σκύλο» Πούτιν”,
(<http://tribune.gr/world/news/article/223124/to-islamiko-kratos-isevale-sti-rosia-ke-apili-ton-skilo-poutin>). TRIBUNE KOSMOS- 09/03/2016.
- Ζυγά Ιωάννα, “ Η Αυξανόμενη Γεωπολιτική Σημασία της Κεντρικής Ασίας ”.
(<http://foreignaffairs.gr/articles/69275/ioanna-zyga/i-ayksanomeni-geopolitiki-simasia-tis-kentrikis-asias>). FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION- 22/04/2013.

- Καραμπελιάς Γιώργος, “Οι Φάσεις Ανάπτυξης του Ισλαμισμού, Μέρος II”.
(<http://ardin-rixi.gr/archives/8065>). ΚΙΝΗΜΑ ΑΡΔΗΝ- 16/09/2012.
 - Βλ. Καρατζίδης Δημήτριος “Το Ισλάμ και το ήπιο Ισλάμ”
(<http://www.elzoni.gr/html/ent/025/ent.34025.asp>). ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΖΩΝΗ- 25/04/2013).
 - Κοροβίνης Βαγγέλης, “ Ισλαμικό κράτος: Η προέλευση και οι επιδιώξεις του ”,
([http:// ardin-rixi.gr/archives/199721](http://ardin-rixi.gr/archives/199721)). ΚΙΝΗΜΑ ΑΡΔΗΝ- 12/08/2016.
 - Μαρτζούκος Βασίλειος, “Καύκασος-Κεντρική Ασία-Αφγανιστάν ”.
(http://elesme.gr/elesmegr/periodika/t49/t49_03). ΕΛ.ΕΣ.ΜΕ- 11/11/2008.
 - Χατζηϊωάννου Ευθύμιος, “Το Ισλαμικό Χαλιφάτο Γίνεται Ολοένα και Μεγαλύτερη Απειλή για την Ρωσία και τις Γειτονικές Χώρες στην Περιοχή του Καυκάσου ”.
(<http://elliniki-gnomi.eu/to-islamiko-chalifato-ginete-oloena-ke-megaliteri-apili-gia-tin-rosia-ke-tis-gitonikes-tis-chores-stin-periochi-kafkasou>). ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΝΩΜΗ- 04/05/2015.
 - Boonstra Jos, “Is the EU-Central Asia Strategy running out of steam?”
(<https://www.ceps.eu/content/jos-boonstra>). CEPS-24/05/2011
 - FATF "Financing of the terrorist organisation Islamic State in Iraq and the Levant (ISIL)".
(<http://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/Financing-of-the-terrorist-organisation-ISIL.pdf>). FINANCIAL ACTION TASK FORCE REPORT-08/10/2015.
 - Fishelson James, “ The Geopolitics of Oil Pipelines in Central Asia”
(http://sras.org/geopolitics_of_oil_pipelines_in_central_asia). THE SCHOOL OF RUSSIAN AND ASIAN STUDIES -12/12/2007.
 - Howard Geoffrey “Το Επόμενο Έπαθλο του ISIS: Θα Ενταχθεί η Λιβύη στο Χαλιφάτο της Τρομοκρατικής Οργάνωσης; ”.
(<http://foreignaffairs.gr/articles/70206/geoffrey-howard/to-epomeno-epathlo-toy-isis>), FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION- 02/03/2015.
 - Malashenko Alexey “Islamic State Menaces Dagestan”
(<http://carnegie.ru/commentary>) GARNEGIE MOSCOW CENTER- 21/1/2016)
 - Pregent Michael - Simcox Robin, “Το ISIS σε Φυγή: Η Τρομοκρατική Οργάνωση Δίνει Αγώνα Επιβίωσης ”.
(<http://foreignaffairs.gr/articles/70181/michael-pregent-kai-robin-simcox/to-isis-se-fygi>). FOREIGN AFFAIRS HELLENIC EDITION- 12/02/2015.
 - Stanford University, “Mapping Militant Organizations the Islamic State”
(<http://web.stanford.edu/group/mappingmilitants/cgi-bin/groups/view/1>) . STANFORD UNIVERSITY- 14/04/ 2017.
-

“B”: ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ “KEY POINTS” ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.

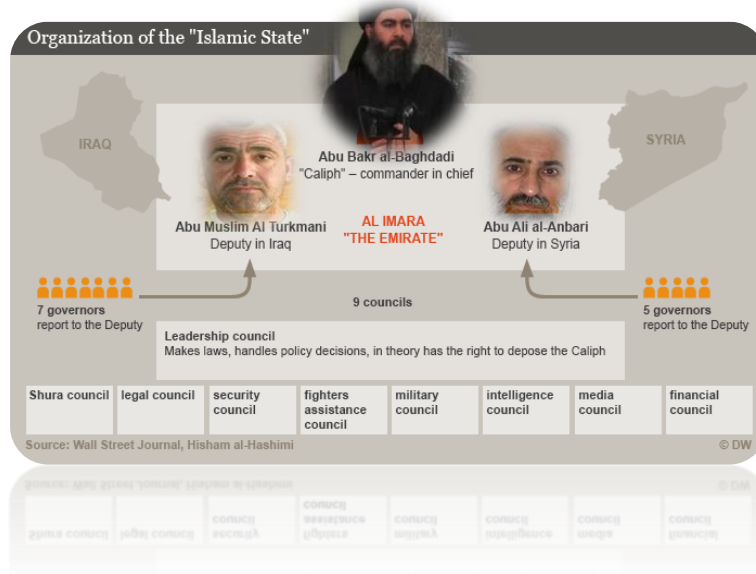
ΙΣΛΑΜ

ΙΣΛΑΜΙΚΟΣ ΦΟΝΤΑΜΕΤΑΛΙΣΜΟΣ

ΙΣΛΑΜΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

ΙΣΛΑΜΙΚΟΣ ΦΟΝΤΑΜΕΤΑΛΙΣΜΟΣ - Κ.ΑΣΙΑ

ΙΣΛΑΜΙΚΟΣ ΦΟΝΤΑΜΕΤΑΛΙΣΜΟΣ – ΚΑΥΚΑΣΟΣ

ΓΕΙΤΟΝΙΑ Κ.ΑΣΙΑΣ- ΚΑΥΚΑΣΟΥ-ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΙ ΔΡΩΝΤΕΣ

لا اله الا الله محمد رسول الله